kočevske
novice

Poštnina plačana
pri pošti št. 61330 Kočevje

Letnik V, št. 8
Ponedeljek, 17. 10. 1988

GLASILO OK SZDL KOČEVJE

Pomembnost in enkratnost zbora odposlancev v Kočevju

Nobena kriza ne more biti izgovor za odmik od avnojskih načel. Vse probleme rešujmo s soglasjem in ne s preglasovanjem.

Letošnji občinski praznik smo proslavili delavno. Poleg tradicionalnega teka po ulicah Kočevja in nekaterih drugih kulturnih in športnih prireditev smo lahko spremljali odprtje nekaj obratov naših delovnih organizacij (prenovljeno, računalniško vodeno farmo v Cvišlerjih, družinsko kmetijo Ovčarnik v Nemški Loki...) Posebej slavnostno je bilo na LIK-u, kjer so praznovali 40-obletnico svojega delovanja. Za petkovo večerno predstavo kostelskih ljudskih plesov in pesmi v Šeškovem domu pa so družbenopolitične organizacije dokaj nepričakovano in v zadnjem trenutku najavile kot glavnega govornika predsednika RK SZDL Jožeta Smoleta. Najava je pomenila za Kočevce precejšnje presenečenje, saj je bil doslej kočevski zbor deležen premajhnega poudarka s strani republiških političnih struktur. Poleg tega je bilo slišati, da bomo bolj slavnostno praznovali šele 50-obletnico zbora. Tako hiter preobrat pa je poskrbel, da je bila dvorana v Šeškovem domu nabito polna. Sicer pa letos praznujemo zaokroženo 45-letnico kočevskega zbora, mar ne?!

Jože Smole je v svojem govoru lepo razčlenil zgodovinski pomen Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Že uvodoma je poudaril, da zbor pomeni eno največjih političnih dejanj slovenskega naroda, saj sta bili z njim dokončno oblikovani slovenska suverenost in državnost. Trditve nekaterih posameznikov, ki skušajo še danes postaviti pod vprašaj legitimnost Zbora, niso le neosnovane, temveč brezumne.

Med prepletanjem že znanih sprejetih resolucij na Zboru je govornik menil, da se slovenski narod ni vključil v jugoslovansko federacijo, da bi si omejeval svojo svobodo in neodvisnost, pač pa, da bi si jo trajno zagotovil. Zato smo zelo občutljivi in se odločno zoperstavljamo vsaki centralistični težnji, ki bi skušala predrugačiti avnojsko Jugoslavijo. Preprečili bomo sleherno spreminjanje federacije, ki bi bilo v škodo socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. To posebej velja tudi za rabo jezika, saj narod brez svojega jezika ni več narod, narod s podrejenim jezikom pa je obsojen na izginotje.

Zavedati se moramo, je nadaljeval Jože Smole, da v stari Jugoslaviji Slovenija ni bila suverena, ni imela svoje državnosti, ni imela svojega parlamenta. Obravnavana je bila kot Dravska banovina. Danes pa nam iz raznih strani namesto avnojske Jugoslavije ponujajo mit o kraljevski Jugoslaviji, kot da ji je naša revolucija preprečila, da bi se modernizirala in demokratično razvila. Kdor bi to skušal dopovedati odposlancem slovenskega naroda na kočevskem zboru, bi tvegal, da dvomijo o njegovem duševnem zdravju.

Jože Smole je bil nedvomno prvi republiški funkcionar, ki je zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju ocenil s pravo težo in ga tako postavil na tisto mesto, ki mu po svoji pomembnosti, enkratnosti in spoštovanju tudi pripada.

Posebej prisrčen in domač je bil drugi del proslave, ko so se predstavili naši Kostelci s svojimi izvirnimi ljudskimi plesi in pesmimi. Njihov nastop je pomenil presenečenje posebne vrste, saj tako uigranega in brezhibnega ansambla, s tako izvirnim in domislenim programom, že dolgo nismo videli. Gledalec v dvorani je le težko verjel, da sledi programu amaterske podeželske skupine. Na odru je zadihala kostelska obkolpska dolina in raskavo hribovje, zadišali so ajdovi žganci, vznemirjal je čar nevestine lepote.

Njihova kulturna zakladnica ni majhna. Z ohranjanjem in negovanjem bogate tradicije vračajo kostelskemu predelu privlačnost in tako obujajo tudi družabno življenje. Videti je, da Kostelci svoje preteklosti nočejo pozabiti, nasprotno, čimbolj se je skušajo spomniti in čimbolj dokumentirano ohraniti.

Domačnost kostelskih veseljakov pa je ob koncu programa premamila celo gosta Jožeta Smoleta, saj je skupaj s Kostelci oziroma našo predsednico OK SZDL Anico Kosten sproščeno zaplesal na odru.

Ive Stanič

Foto: M. Jelenovič

Živahni praznični dnevi

– Praznične prireditve so se pričele že v četrtek, 29. septembra, z otvoritvijo razstave del kočevskega slikarja Ivana Brudarja, ki jo je obiskal tudi predsednik republiškega IS Dušan Šinigoj.

– V petek dopoldne so v Cvišlerjih odprli prenovljeno, računalniško vodeno farmo (na sliki levo, foto: J. Primc. Na otvoritvi je poleg direktorja KG Kočevje Janeza Žlindre spregovoril tudi predsednik občinske skupščine Alojz Eržen, ki je govoril o razmerah, dosežkih pa tudi načrtih občine. Nagovorom je sledil kulturni program v katerem so sodelovali: nonet Rog, člani kočevske godbe in učenci glasbene šole.

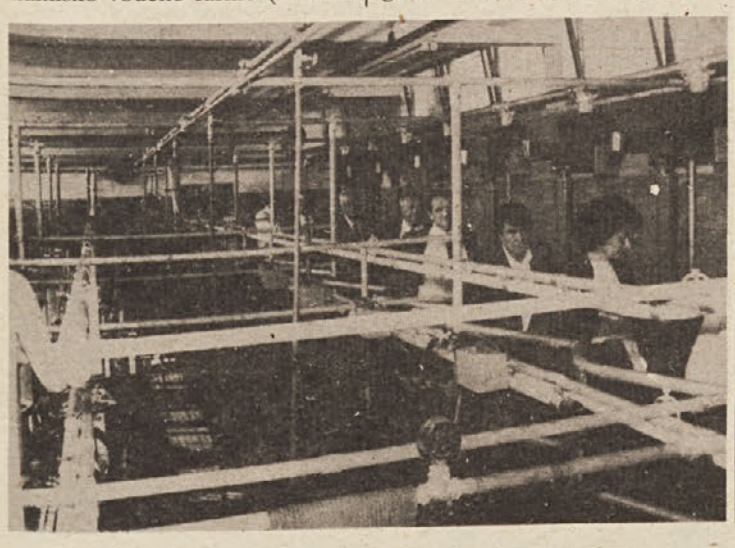

– V popoldanskih urah je bila v Nemški loki otvoritev ovčarnika, v Kočevju pa tradicionalni tek po mestnih ulicah (več o tem na str. 7).

Na otvoritvi v Nemški loki je poleg Janeza Žlindre, ki je govoril o načrtih razvoja tako družbenega kot zasebnega kmetijstva, nekaj o svojih načrtih spregovoril tudi sam lastnik družinske kmetije Jože Hobič.

– V večernih urah je bila v Šeškovem domu razstava kostelske narodne noše (na sliki spodaj, Marija Makarovič, foto: M. Jelenovič). Razstavi je sledila osrednja slovesna prireditev ob 45-letnici zbora. Slavnostni govornik je bil predsednik RK SZDL Jože Smole. V kulturnem programu so se predstavili člani folklorne skupine iz Kostela s svojim izvirnim programom, ki je navdušil občinstvo. Za kočevske razmere in njeno tradicijo, namen in tudi sam kraj prireditve je bil obisk nad pričakovanji, kar je razvidno tudi iz posnetka (na sliki desno, foto: M. Jelenovič).

– Izmed ostalih prireditev, ki so se zvrstile v počastitev občinskega praznika naj omenimo še: republiško tekmovanje službenih psov, odkritje spominskega obeležja jurišnemu bataljonu 18. divizije na Smuki, srečanje športnikov pobratenega Raba in Kočevja (več o tem na str. 7), tradicionalni turnir ženskih rokometnih ekip in pa ponedeljkovo proslavo ob 40-letnici ustanovitve LIK Kočevje, ki je letošnji dobitnik najvišjega občinskega priznanja – Plakete Jožeta Šeška. Na tej prireditvi so bile podeljene tudi nagrade letošnjim najuspešnejšim inovatorjem (več o nagrajencih v naslednji številki).

L. S. M.

Kostelsko ljudsko nošo je predstavila Marija Makarovič iz Etnografskega muzeja v Ljubljani

Podpiramo slovensko vodstvo

Na izredni seji Predsedstva občinske konference SZDL Kočevje, ki je bila v torek 11. 10. 1988, so obravnavali sedanje aktualne dogodke v Jugoslaviji. Po ocenitvi teh dogodkov je Predsedstvo OK SZDL Kočevje poslalo REPUBLIŠKI KONFERENCI SZDL SLOVENIJE, CENTRALNEMU KOMITEJU ZK SLOVENIJE, SKUPŠČINI SR SLOVENIJE in PREDSEDSTVU SR SLOVENIJE ***pismo*** *z naslednjo vsebino:*

Predsedstvo občinske konference SZDL Kočevje izraža zaskrbljenost delovnih ljudi in občanov občine Kočevje ob sedanjih dogajanjih v Jugoslaviji. Pred kratkim smo v Kočevju obeležili 45. letnico Zbora odposlancev slovenskega naroda, ki je temelj slovenske državnosti. Odposlanci slovenskega naroda so se na tem zboru izrekli za vključitev svobodne Slovenije v novo demokratično in federativno Jugoslavijo kot skupnost svobodnih in enakopravnih narodov. Zato smo trdno odločeni vztrajati na sklepih sprejetih na Zboru odposlancev slovenskega naroda in II. zasedanja AVNOJ-a. Nesprejemljive so zahteve po drugačni Jugoslaviji, z eno zastavo, eno himno, enim jezikom. Na Kočevskem vidimo bodočnost v AVNOJ-ski Jugoslaviji, kjer se bomo medsebojno upoštevali, spoštovali in priznavali tudi razlike. Zato podpiramo stališča in sklepe RK SZDL Slovenije, CK ZKS in Skupščine SR Slovenije za reformo gospodarstva, političnega sistema in ZKS. Soglašamo tudi s stališči in sklepi k amandmajem Ustave SFRJ, sprejetimi na seji Predsedstva RK SZDL Slovenije 10. 10. 1988. Ob tem pa ugotavljamo, da je v sedanjih razmerah zelo težko delovati, ko se srečujemo z nesprejemljivimi pritiski, zlasti tistih, ki prihajajo iz SR Srbije, na Slovenijo, kot tudi na posamezne nosilce najodgovornejših funkcij v SR Sloveniji.

Pod nobenim pogojem ne sprejemamo zahtev izraženih na mitingih o odstopih posameznih slovenskih funkcionarjev, saj smo jih mi izvolili kot naše legitimne predstavnike oblasti. Zato se pridružujemo pozivu Predsedstvu SFRJ in CK ZKJ, da zagotovita sprejemanje amandmajev k Ustavi SFRJ brez pritiskov in groženj o krivdi za nastale razmere.

KOMENTAR IZ VSEBINE

Z rubriko Občanova kritična beseda (tokrat prispevek Jožeta Koširja) vas želimo spodbuditi k pisanju.
»Kritične« prispevke pa ne bomo objavljali le v tej rubriki. Dokaz za to sta tudi prispevka P OK ZSMS Kočevje in OO ZSMS Predgrad, na strani 2.

OBČANOVA KRITIČNA BESEDA

Resnica o zboru odposlancev slovenskega naroda v Kočevju 1943. leta

V zadnji številki NOVIC je K. I. med drugim zapisal o tem zboru tudi tole: »Zbor je slovenska posebnost, saj se pri nobenem drugem narodu sredi zasužnjene Evrope ni zbralo tako veliko število demokratično izvoljenih zastopnikov delovnega ljudstva. V Kočevju je prek svojih odposlancev prvič v svoji zgodovini spregovoril slovenski narod sam in s tem določil temelje slovenski državnosti.«

Takšna je približno tudi ocena uradne slovenske politike, a ne pove, v čem je bistvo zbora. S tem da je prvič v svoji zgodovini spregovoril sam slovenski narod, še ni postavil temeljev svoji državnosti. Temelj svoji državnosti je v resnici postavil s potrditvijo Kidričevih stališč in s sprejemom resolucij in sklepov.

Nadaljevanje na 2. strani

Resnica o zboru odposlancev slovenskega naroda v Kočevju 1943. leta

Nadaljevanje s 1. strani

Naj navedem le en sam odstavek iz govora tovariša Kidriča in 3. točko resolucije:

»Tovariš Tito je bil, ki je razumel, kako je treba kovati narodnoosvobodilno vojsko. Tito je bil, ki je razumel, da mora naša vojska temeljiti na ljudskih silah jugoslovanskih narodov. Titu ni bilo težko tega razumeti, saj je najpristnejši ljudski sin, delavec, kovinar, ki je iz lastnih sil postal to, kar je. Tovariš Tito je bil, ki je razumel, po kakšni poti bo ta vojska zares postala narodna vojska, po kakšni poti bo ta postala zares vojska narodov Jugoslavije in ne vojska kake velikosrbske, velikohrvatske ali katerekoli druge klike. Zato je tovariš Tito že od vsega začetka, hkrati ko je organiziral Vrhovni štab narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije, pokrenil tudi snovanje narodnoosvobodilne vojske Slovenije, narodnoosvobodilne vojske Srbije, narodnoosvobodilne vojske Črne gore in narodnoosvobodilne vojske Hrvatske. Prav tej GENIALNI POTEZI tovariša Tita se moramo danes zahvaliti, da obstaja enotna, nerazdružljiva narodnoosvobodilna vojska Jugoslavije. Ta vojska, ki ji poveljuje naš rodni tovariš Tito, je zares vojska NARODOV Jugoslavije.«

Točka 3. resolucije:

»Da osvobodilna fronta slovenskega naroda že dve leti uspešno vodi slovensko narodnoosvobodilno gibanje proti okupatorjevi premoči in da predstavlja poleg NARODNOOSVOBODILNE VOJSKE SLOVENIJE, ki je sestavni del narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije, EDINO JAMSTVO za dokončno zmago slovenskega naroda, za SVOBODNO in ZDRUŽENO SLOVENIJO v svobodni in združeni Jugoslaviji ter za srečno bodočnost SLOVENSKIH LJUDSKIH MNOŽIC.«

Torej pravilen marksistični zaključek, da ne gre le za svobodo in srečo proletariata, temveč za svobodo vseh delovnih ljudi!

Zakaj smo po letu 1953 spravili praznovanje tega, za Slovence največjega dne za zidove republiške skupščine? Mar zato, da se ne bi razkrilo, kdo in zakaj je likvidiral nacionalne armade, za katere je dejal Kidrič, da so poleg OF EDINO JAMSTVO za dokončno zmago slovenskega naroda, za SVOBODNO IN ZDRUŽENO SLOVENIJO – ZA BODOČNOST SLOVENSKIH LJUDSKIH MNOŽIC.

Kdo je slovensko vojsko degradiral v »običajnu jedinicu JLA« in potem z navadnim ukazom likvidiral nacionalne armade, kot piše v enciklopediji Jugoslavije (knjiga 4, stran 558): »Jugoslovansku armiju trebalo je, prema odgovarjajućem planu za odbranu zemlje i mirnodopskim smeštajnim mogućnostima, razporediti na celoj teritoriji države, vršeči pri tom odgovarajuća razformiranja jedinica i ustanova koje nisu bile više potrebne u mirnodopskim uslovima«.

Iz gornjega lahko sledijo zelo čudni zaključki, na primer: ali v mirni dobi ni potrebna svoboda vsakega naroda posebej, zakaj se je potrebno v mirni dobi odpovedati suverenosti naroda, katere edini pogoj je nacionalna armada. V to je bilo prepričano tudi drugo zasedanja AVNOJ-a, ki je še vedno priznavalo nacionalne armade in to je bila AVNOJSKA Jugoslavija, ki bi se ji radi razni Miloševiči odrekli in ponovno uveljavili pod geslom enotnosti starojugoslovansko obliko vladanja s pomočjo vojske v korist raznoraznih klik.

Mi smo za združevanje nacionalnih vojska pod enotnim poveljstvom, toda smo proti politični oblasti vojske in proti vplivanju večine nad manjšino, smo proti militarizaciji življenja v državi itd.

Kadrovsko politiko v armadi morajo voditi republiška vodstva vsake republike, sicer se bo armija hitro spremenila v orodje ljudi Miloševičevega kova, ljudi, ki hočejo veliko Srbijo, močno Srbijo kot pogoj za močno Jugoslavijo. Popolnoma jasna je težnja velikosrbskih politikov ponovno zavladati Jugoslaviji s pomočjo armade, organizirane po starojugoslovanskem vzoru.

NISMO ZA RAZBIJANJE ARMADE IN NJENE OBRAMBNE SPOSOBNOSTI, SMO PA ODLOČNO PROTI POSKUSOM IZKORISTITI ARMADO V POLITIČNE INTERESE (podčrtala urednica) bolnih ljudi, ki bi radi postali novi maršali in na silo uveljavljali svoje zastarele in na pragu novega tisočletja popolnoma nesprejemljive poglede na sodobno organizacijo družbe.

Samo tako je moč razumeti pomen zbora odposlancev slovenskega naroda in tako ga je razumel tudi Boris Kidrič.

Jože Košir

Prijetno doživetje v Kočevju

Srečanje nekdanjih političnih jetnic iz italijanskih zaporov je bilo letos na Otočcu ob Krki. V okviru tega srečanja so nekdanje zapornice 7. septembra obiskale tudi Kočevje.

Med italijansko okupacijo so odkrili mnoge žene, ki so delale za NOB in so zaradi tega prišle pred vojaško fašistično sodišče, ki jih je obsodilo na dolge zaporne kazni in razporedilo po italijanskih ženskih jetnišnicah od Benetk do Firenc in od Peruggie do Tranija. To se je zgodilo tudi ženam s Primorske, Istre, tedanje Ljubljanske pokrajine, Dalmacije, Črne gore in celo tudi iz Beograda. Tudi iz naših krajev in Kočevja je bilo več jetnic. Tovarišice iz Kočevja so povedale, da so imele tedaj na sojenju v Ljubljani na vojnem sodišču civilnega slovenskega zagovornika in prevajalca v slovenščino. V postopku in izrekih sodb pa je bilo sodišče zelo strogo.

Pokrajinski muzej in Dom Jožeta Šeška, kjer je bilo zgodovinsko zasedanje zbora odposlancev slovenskega naroda. Tako za srečanje v Kočevju kot tudi na Otočcu so prireditev finančno podprle številne delovne in druge organizacije iz Kočevja.

Posebno doživetje za udeleženke je bilo tudi priložnostno srečanje v Željnah (v TV 15 je bilo pomotoma objavljeno, da je bilo srečanje v Mozlju), kjer so jih pogostile pevke Noneta z domačo potico in pijačo. Tu so se še posebno razživele in ubrale lepe stare slovenske pesmi. Tako razpoložene so nadaljevale pot skozi naše roške gozdove in si ogledale Bazo 20.

Prirediteljice srečanja nekdanjih političnih jetnic so v program vključile tudi obisk Kočevja. Tovarišice iz Kočevja so jim priredile prisrčen sprejem s pogostitvijo in kulturnim programom, v katerem so sodelovale pevke NONETA ROG Željne in harmonikaša brata Vebleta. Goste sta pozdravila tudi predsednik Turističnega društva, na mestni ploščadi pa jih je pozdravil predsednik občinskega odbora ZZB NOV Kočevje. Gostje so si nato ogledale

Po zatrjevanju vseh udeleženk srečanja so doživele v Kočevju najbolj ganljiv sprejem in ne bodo ga mogle pozabiti. Naslednje leto bodo imele srečanje v Beogradu in na to srečanje so že sedaj povabile pevke iz Željn.

Kot je dejal predsednik OO ZZB NOV Kočevje Ignac Karničnik, takšna srečanja krepijo prijateljstvo in antimilitaristično misel ter preprečujejo, da bi se človeštvo še kdaj znašlo v taki preizkušnji, kot je bila druga svetovna vojna.

Ana Arko in
Stane Jajtič

IZ MLADINSKIH ORGANIZACIJ

Uspešni kljub nezadovoljivemu odzivu

Mladinsko prostovoljno delo (MPD) lahko v letošnjem letu ocenimo kot uspešno in neuspešno. V začetku leta smo se uspešno vključili v pridobitev čimbolj atraktivne lokacije za Zvezno mladinsko delovno akcijo (Z MDA). Dobili smo morda najboljšo lokacijo MDA v Jugoslaviji – v Šibeniku. Žal je bilo težje pri zbiranju brigadirjev. Večji interes so pokazali le mladinci iz OZD, a le iz nekaterih. Kljub predavanju, ki smo ga organizirali, je bil odziv v SŠTUD porazen, čeravno naj bi bili ravno dijaki SŠTUD-a nosilci brigade. Zavedamo se namreč, da združenega dela ne moremo preveč obremenjevati s preštevilčno odsotnostjo mladih delavcev z dela. Po drugi strani pa nam velike probleme predstavlja tudi nenaklonjenost in nerazumevanje odgovornih v OZD do mladinskega prostovoljnega dela. Tako je brigado Kočevski zbor prvotno sestavljalo 34 brigadirjev, od tega le 4 iz šolstva. Na sami akciji je prišlo do neodgovornosti posameznikov, ki so bili poslani domov. Kljub vsemu je bila brigada uspešna in je osvojila trak akcije, 5 udarniških značk in nekaj pohval. Bili smo torej uspešni, saj smo sestavili brigado in osvojili trak akcije, kar marsikateri večji in finančno močnejši OK ZSMS iz Slovenije ni uspelo.

Vseeno pa se moramo zamisliti, kako vnaprej. Tako kot letos prav gotovo ne. **Zato je vprašljiv obstoj klasične MDB Kočevski zbor.**

OK ZSMS Kočevje

Brigadirji MDB Kočevski zbor z letošnje delovne akcije Jadran '88

Tovariško srečanje nabornikov in predstavnikov JLA

V minulem mesecu so v večino enot JLA prišli novi, mladi vojaki. Zaradi dogodkov, ki smo jim priča v zadnjih mesecih so se med tistimi, ki so se pripravljali na odhod k vojakom in njihovimi starši pojavljali različni pomisleki.

V prizadevanju, da bi se mladi, ki so odhajali k vojakom čimbolje seznanili z življenjem v vojašnicah, sta OK ZSMS Kočevje in Oddelek za ljudsko obrambo občine Kočevje priredila skupno s predstavniki bližnjih vojašnic tovariško srečanje z razgovorom. Na tem srečanju so se mladi, ki so sedaj že v vojašnicah, podrobno seznanili kako poteka življenje v vojaški suknji.

Iz prvih pisem nekaterih vojakov je mogoče razbrati, da je bil drugačen, kot so si zamišljali že sam prihod v vojašnice.

Premagana je bojazen slabih odnosov in podobnega.

Viktor Dragoš

Za mladince ali za koruzo?

Tudi mladi v Predgradu se radi zabavajo in plešejo. Zato je OO ZSMS Predgrad organizirala ples v dvorani zadružnega doma. Prijavili so prireditev na SO, povabili ansambel, organizirali redarsko službo. Vendar se je zataknilo. Zataknilo pa se je tam, kjer se sploh ne bi smelo.

Negativen odgovor so dobili pri domači KS, pri predsedniku KS Poljanska dolina. Ker so prejšnja leta prošnjo izrekli ustno, so jo tudi tokrat in dobili takoj energičen ustni odgovor. Negativni seveda.

Dvorana naj bi služila za razne kulturne manifestacije, vendar predstavnik KS meni, da sta ples in glasba preveč agresivna oblika kulture (naj omenimo, da so v tej dvorani plesi že bili).

Obenem pa je ta isti tovariš – predsednik KS – v obdobju, ko še ni imel te funkcije, uporabljal to isto dvorano za skladiščenje koruze in drugih živil TOK Predgrad. Na koncu se lahko **vprašamo, ali je dvorana namenjena koruzi in samo proslavam ali pa morda tudi mladincem?**

P OK ZSMS Kočevje

Nihče več ne verjame obljubam

Zahteva mladincev iz Predgrada

KS POLJANSKA DOLINA sodi med nerazvite dele kočevske občine. Predgrad, sedež in največji kraj v dolini pa je na samem repu, tako po gospodarskem pomenu kot po številu prebivalstva. Kaj je vzrok temu, se lahko vprašamo? Prav gotovo je vzrok predvsem v vodstvu KS, ki ne najde prave poti že od osvoboditve dalje. Današnji položaj pa je gotovo najtežji po osvoboditvi. Težko je kaj narediti v tem kraju če imamo takšno vodstvo, ki je nezainteresirano za razvoj kraja in same doline. Obljube (tovarna, večnamenska stavba) so ostale obljube in slabo zastopanje delegatov KS v občini je pripeljalo do tega, da nihče več ne verjame v razvoj kraja in doline. Mladi ljudje, ki so pripravljeni ostati in delati v tem kraju, pa ne vidijo izhoda iz takega položaja.

Zato OO ZSMS PREDGRAD kot enakovredna DPO zahteva sklic skupne seje KS in OO ZSMS Predgrad.

Ta zahteva je posredovana tudi OK ZSMS in OK SZDL Kočevje.

OO ZSMS PREDGRAD

Hvala za nepozabno doživetje!

Jugoslovanske politične jetnice, ki smo bile v letih 1941–44 zaradi sodelovanja v NOB od italijanskih vojaških sodišč obsojene na zaporne kazni od 4 let do dosmrtne ječe in nato poslane v italijanske kaznilnice Benetke, Firence, Fossombrone, Perugio in Trani, smo se 6. septembra letos zbrale na Otočcu ob Krki na deseto, torej jubilejno srečanje. Slovenke smo bile organizatorice srečanja in ne malo nas je skrbelo, kako bo srečanje zaradi težke gospodarske situacije uspelo. Zbralo se nas je okoli 80 iz Slovenije, Splita, Šibenika, Reke, Beograda, Zagreba in še nekaterih krajev države. Naše skrbi v zvezi s srečanjem pa so bile – kot se je izkazalo – odveč, ker smo povsod naletele na razumevanje in topel sprejem, tako v hotelu Grad Otočec kot v tovarni zdravil Krka v Novem mestu, še prav posebej pa v Kočevju, ki smo ga obiskale drugi dan srečanja, 7. septembra.

Zahvaljujemo se našima dvema tovarišicama v Kočevju, Justi Sovre in Ani Arko, občinskemu odboru ZZB NOV Kočevje, posebej predsedniku Ignacu Karničniku, kakor tudi vsem družbenopolitičnim organizacijam in nekaterim podjetjem Kočevja. Topla zahvala predsedniku Turističnega društva Stanetu Jajtiču, nonetu »Rog« za prelepo petje in nepozaben sprejem v vasi Željne, harmonikarjema bratoma Veble, pionirjem in kustosu muzeja Ivanu Kordišu.

Vsem topla zahvala. Pripravili ste nam nepozabno doživetje.

Za PO srečanja:
Marija Simčič

Novosti iz MK Škor'c

V programu MK smo pripravili nekaj novosti, za katere upramo, da vam bodo všeč. Ob pustih nedeljah bomo poizkušali pripeljati v Kočevje kakšno znano ali manj znano glasbeno skupino ali glasbenika. Ti nastopi bodo vsaj enkrat na mesec, in sicer za minimalno vstopnino. S tem želimo približati kvalitetne glasbene stvaritve vsem mladincem.

Same disco plese bomo skušali popestriti še s kakšnim dodatnim programom ali z drugim deejayem in drugačno glasbo.

Vsak dan bomo v video prostoru (ne nad točilno mizo) vrteli zanimive filme.

Če pa ima kdorkoli kakšen predlog, ki bi pomagal k bolj kulturnemu in izvirno zanimivemu programu, naj nam piše ali se oglasi osebno. Še bolj pa bi prišel prav vsak, ki ima veselje sodelovati v programu na likovnem, foto, glasbenem, gledališkem, recitatorskem, plesnem, organizatorskem ali kakšnem drugem področju.

Naš naslov je: OK ZSMS Kočevje, Ljubljanska 7, **ali MK ŠKOR'C,** Ljubljanska 4

40 let Deklaracije o človekovih pravicah in pravicah otrok

Otrokom najboljše

Od 3. do 9. 10. 1988 Teden otroka

Svetovna unija za zaščito otrok in UNICEF razglasita vsako leto temo mednarodnega tedna otroka, ki ga začnemo s prvim ponedeljkom v oktobru. Organizacija za vzgojo in skrb za otroke Jugoslavije in Zveza prijateljev mladine Slovenije sta za letošnjo temo ob tednu otroka sprejela geslo: OTROKOM NAJBOLJŠE. Ta tema letošnjega tedna otroka izvira tudi iz Deklaracije o pravicah otrok in nas opozarja, da mora človeštvo dati otrokom najboljše, kar premore. Pravice in svoboščine, ki jih morajo imeti otroci, so že zapisane v splošni Deklaraciji o človekovih pravicah, ker pa so otrokove potrebe tako svojevrstne, jih je bilo treba opisati še v Posebni deklaraciji.

V uvodu deklaracije o pravicah otrok je poudarjeno, da otroci zaradi svoje duševne in telesne nezrelosti potrebujejo posebno skrb in varstvo – pred rojstvom in tudi po njem. Za uresničevanje teh načel se morajo truditi vsi – starši, posamezniki, družbene in politične organizacije, upravni organi, občine in vlade. Deklaracija o človekovih pravicah je bila sprejeta 4. 12. 1948. Dodatno deklaracijo o pravicah otrok pa je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela 20. 11. 1959.

Ob dnevu otroka naj bi se ljudje še posebej zavedli, da so otroci naša prihodnost. Prihodnost otrok pa bo v nevarnosti, če ne bomo skrbeli za zdrav razvoj in kakovostno življenje otrok. Zdaj smo pogosto priče, da je skrb za otroke marsikje zapostavljena; mnogi varčujejo prav pri otroku, osnovne potrebščine, nujne za otrokovo rast in razvoj, so izredno drage in veliko staršev jih ne more kupiti. Ali se dovolj zavedamo, da je naša prihodnost odvisna prav od tega, koliko bomo že zdaj vložili v razvoj mladega rodu.

Zveza prijateljev mladine v občini Kočevje poziva vse družbene dejavnike, naj neprenehoma skrbe, da se bodo otroci razvijali v zdrave ljudi. Ta skrb naj bo vidna vse leto. Skrb za otroka in družino je sestavni del naše vsakdanjosti. Ne varčujmo torej tako, da bi siromašili dejavnosti, ki smo jih doslej s trudom razvili, in z njimi dosegli tudi lepe uspehe.

Stane Jajtič

V vrtcu živahno ob tednu otroka

Svetovni dan otroka sta razglasila Mednarodna unija za zaščito otrok in UNICEF zato, da bi spomnila vse narode sveta na odgovornost do otrok. Ta dan praznujemo vsak prvi ponedeljek v oktobru. V Jugoslaviji mu namenjamo še posebno pozornost, saj smo vse dejavnosti, povezane s tem dnevom, prenesli na ves teden.

VVO Kočevje je za letošnje praznovanje tedna otroka pripravila razstavo izdelkov iz prirodnega materiala. Izdelke so napravile vzgojiteljice, varuhinje in otroci. Z razstavo smo želele razveseliti vse otroke in jih ponovno za trenutek popeljati v svet dragocene domišljije. Za starše pa naj bi bili izdelki pobuda, kako zaposliti otroka tudi doma.

Vsi tisti, ki iz kakršnihkoli razlogov niso utegnili na razstavo, so si nekaj izdelkov lahko ogledali v izložbi trgovine Nama. Mladinke VVO so za teden otroka razveselile Cicibane z igrico Mojca Pokraculja. Risanko Zvezdica zaspanka pa so si varovanci ogledali v kočevskem kinu.

Foto: J. Primc

Radi bi povedali, da so v vrtcu deležni otroci številnih prireditev skozi vse leto in ne le za njihov praznik. Žal nam je, da za vse prireditve vrtec nima denarja in zato obremenjujemo z izdatki starše. V program dejavnosti so vključeni tudi otroci, ki ne obiskujejo vrtca.

Zanje je že drugo leto izdelan program, ki ga je sprejela skupščina Skupnosti otroškega varstva Kočevje. Program dosledno izvajamo, žal pa je udeležba skromna, zelo skromna. Za vsako realizacijo programa so potrebne precejšnje priprave in prava nagrada za vzgojiteljice je prav udeležba otrok. Seveda pa je od staršev odvisno, če se bodo potrudili in pripeljali svojega otroka.

Morda je to trenutek za spodbudo vsem staršem, da otrokom vendarle omogočijo vključevanje v te organizirane dejavnosti.

In če je letošnje geslo ob tednu otroka »OTROKOM NAJBOLJŠE«, potem so starši prvi dolžni, da se temu čim bolj približajo.

VVO Kočevje

Obrambno usposabljanje mladih je uspelo

V Glažuti, v ozki dolini ob cesti Grčarice–Jelenov žleb, je bilo letos tretjič zapored 14 dnevno obrambno usposabljanje mladih z območja ribniške in kočevske občine. Stavba gozdarskega centra, ki že nekaj časa sameva, je kot nalašč uporabna za te namene. Letošnjega tabora se je udeležilo 57 tečajnikov z območja obeh občin. To so mladi, ki ne obiskujejo šol srednjega usmerjenega izobraževanja.

Po programu se je pričel delovni dan ob 5.15 uri in se je končal ob 21.30 uri. Usposabljanje mladih ni bilo samo obrambno, ampak mnogo širše. Na raznih predavanjih, ogledih zgodovinskih krajev iz časa NOV, kot so Jelenov žleb in partizanska bolnišnica Ogenca, obiski predstavnikov občin in družbeno političnih organizacij, predstavnikov republiškega sekretariata za ljudsko obrambo in ostalih struktur, so omogočili, da so se tečajniki seznanili tudi z mnogoterimi drugimi zadevami. Organizirali so precej sestankov in športnih srečanj.

Odlična organizacija, dobra prehrana, skrbno vodstvo poveljenika Toneta Račkega in njegovih sodelavcev so pripomogli, da je ta oblika izobraževanja v celoti uspela. Zasluge pri tem imata upravna organa za ljudsko obrambo občin Ribnica in Kočevje, saj sta izdelala podroben program tega usposabljanja.

Viktor Dragoš

Posvet o izvedbi vaje foto: Mikulič

Mimogrede

Sončna uprava – kaj je to?

– To je posebna kategorija državljanov, ki so s svojim načinom življenja izstopili iz okvira običajnih delovnih in moralnih norm družbe in se zaradi svojega neprilagodljivega obnašanja sami postavili na družbeno obrobje.

pravnik, 60 let

****

– To so ljudje, ki veliko pijejo, nič ne delajo, dobro živijo in za nagrado dobijo še socialno podporo.

prosvetni delavec, 55 let

****

– Mi smo brezposelni ljudje. Nihče nas ne šmirgla in noben hudič nam ne pomaga. Znajti se moramo, kakor vemo in znamo. Pa da ne boš mislil, da krademo – samo beračimo, čeprav se vsi širokoustijo, da socializem ne pozna beračenja. Tako je, vidiš, dragi moj – danes sem tu jaz, jutri boš morda ti.

šef sončne uprave, 49 let

****

– To so tisti, ki se sončijo, namesto da bi delali.

upokojenec, 60 let

****

– Ni čudno, da smo taki, kot smo. Nihče nam ne ponudi šanse za bojše življenje, nihče se za nas ne briga. Živeti pa moramo. Sicer je pa bolje, da sem tiho, saj itak ne bo nič pomagalo.

član sončne uprave, 28 let

****

– To je samostojna svobodna organizacija, ki je oproščena vseh davčnih dajatev in drugih obveznosti.

samostojni obrtnik, 38 let

****

– Bil sem zaprt 12 let. V zaporu so mi zagotavljali, da bom po prestani kazni dobil zaposlitev. Sedaj sem v Kočevju že šest mesecev, pa sem še vedno brez službe. Oblast z mano dobesedno brije norca. Če hočem živeti, se pač moram ukvarjati s kriminalom.

član sončne uprave, 38 let

****

– To so tisti, ki živijo na tuj račun, na račun naših žuljev.

upokojenka, 72 let

****

– Pravijo, da vsi, ki želijo delati, dobijo kmalu delo. To ni res. Jaz iščem delo kot nora, pa sem še vedno brez njega. V Kočevju je pomembno, kaj kdo je, oziroma kako se kdo piše. Če imaš dobro zaledje, boš živel dobro, sicer te čaka pasje življenje.

članica sončne uprave, 25 let

****

– To so ljudje, ki lovijo sončne žarke. Slišal sem, da je prišla delegacija iz Beograda in se na naši občini zanimala, kje je ta sončna uprava, ki izkorišča sončno energijo.

gradbenik, 51 let

****

– Delal sem pri privatniku skoraj zastonj, pa me še prijavil ni. Eden me je izkoriščal tako, drugi drugače. Sedaj sem tu in za nagrado mi pravijo, da sem asocialni tip, pijanec, narkoman in naj kot tak nemudoma zamenjam okolje. Toda kje naj vzamem denar za stanovanje in vse ostalo. Saj ne morem svojemu otroku plačati niti sladoleda. Zato vsi brezposelni ostro kritiziramo našo socialno službo, zavod za zaposlovanje in seveda tudi vso našo oblast.

član sončne uprave, 31 let

****

– To je sramota, ki lahko obstaja samo v našem sistemu.

uslužbenec, star dovolj, da lahko samostojno razmišlja, kje smo

****

– To so dobri in pošteni ljudje. Poznam sončnika, ki je našel denarnico z osmimi starimi milijoni, pa jo je odnesel na postajo milice. Kdo od nas bi to storil? Rečem vam, to so ljudje, ki radi pomagajo, ne kradejo, le pijejo ga radi. Pijemo pa tudi mi.

gostinski delavec, 36 let

****

– To so delavci SIS-ov s posebnim družbenim statusom.

tiskar, 38 let

****

– To je pametna, iznajdljiva in odlično organizirana skupina občanov, ki imajo celo svojo zastavo, in sicer: zeleno-plave barve, v sredini pa pečena kura. To pomeni ležati na zeleni trati, gledati v modro nebo in opazovati leteče pečene piške.

natakar, 35 let

****

– To je višja oblika združenega dela.

uslužbenka, 36 let

****

– Kar napiši, da tudi mi beremo Mladino in vemo za vse politične umazanije. Največje ribe pri nas nihče ne kaznuje. Mi smo pa že vnaprej obsojeni, ker živimo drugače kot drugi, ker smo premladi, ker nismo bili v NOB... To ni samo kočevski problem, to je problem cele Jugoslavije.

član sončne uprave, 31 let

****

– Vsi jih poznamo. Hudo mi je zanje, ker ne najdejo izhoda. Obupani so do konca. Nekateri so se sprijaznili s svojo usodo, drugi ne. Srce me boli, ko jih gledam.

uslužbenka, 40 let

****

– Je izraz, ki je zrastel na kočevsko-ribniškem področju. Očitno je bilo to ime tudi drugim všeč. Sedaj imenujejo s tem imenom brezposelne po vsej Sloveniji.

prosvetni delavec, 53 let

****

– Naj ljudje govorijo in gledajo nanje kakor hočejo, sončniki so nezaželjeni otroci naše družbe. Pri reševanju njihovega problema smo neučinkoviti in nemočni, saj ne najdemo ustreznih metod prevzgoje. Namestili smo jih v osrednji, najlepši del mesta in bili prepričani, da smo s tem zadevo za vselej uredili. Toda svoje bivalno okolje so kaj kmalu spremenili v pravi sramotni Harlem. Ta sramota pa velja nam vsem, ki tak način življenja dovoljujemo in omogočamo.

član družbenopolitičnega zbora, 54 let

Ive Stanič

Za človekove pravice

O varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin v Sloveniji in Jugoslaviji, ki je že nekaj časa aktualna tema v slovenskem prostoru, **smo 3. oktobra razpravljali tudi v Kočevju** in sicer na skupni seji vodstev družbenopolitičnih organizacij občine. Uvod v razpravo je podala članica IO predsedstva RK SZDL Darja Lavtižar-Bebler.

Prisotni so v razpravi izrazili strinjanje s široko sprejeto oceno, da je pri RK SZDL potrebno ustanoviti organ, ki se bo ukvarjal z varstvom človekovih pravic. Poudarili so, da delo tega organa – **Sveta za varstvo človekovih pravic** – ne bo lahko, saj bo moral načeti vrsto odprtih vprašanj in marsikatero tabu temo. Ob tem so celo izrazili bojazen, da svet ne bo učinkovit kljub pripravljenosti članov, saj se je v vseh teh letih nabralo preveč problemov, naletel pa bo tudi na nerazumevanje in kritiko, zlasti s strani birokracije.

Kljub izraženi bojazni pa so vsi prepričani, da bo obstoj sveta in njegovo delovanje pospešilo ustanavljanje takšnih svetov tudi v drugih republikah.

L. S. M.

Kratek stik

Naša mala kočevska deželica slavi po številnih nenavadnih posebnostih. Ena izmed takih je nedvomno naša plavalna nepismenost. Da bi odpravili pomanjkljivost in nadoknadili zamujeno, smo zgradili znameniti bazen. Bazen, ki je živel polnih osem let! V tem času smo dodobra obvladali vse potrebne plavalne veščine: eni so se izurili v podvodnem plavanju, drugi so postali mojstri v potapljanju. Rezultati naše plavalne šole so tu; vidimo in občutimo jih vsak dan: v občinskih upravah, družbeno-političnih ustanovah, delovnih organizacijah, trgovinah... Vsi enotno plavajo in se elegantno potapljajo proti lesketajočim rdečim številkam. Idejni načrtovalci in različni kostruktorji tovrstnih plavalno-potapljaških akcij trdovratno plavajo pod vodo in jih zato ni videti. Dobro pa se vidi njihov rezultat dela – svojstven spomenik sredi mesta, ki mu pravimo BAZEN.

Podoben spomenik imajo tudi v Ribnici. Pa ne zaradi plavanja – zaradi tako imenovanega medobčinskega ravnotežja.

Oba spomenika sta prekrasna, toda oba imata isto napako: sta v hudem kratkem stiku. Njun kratek stik je tako velik, da je pravi čudež, da doslej ni še nikogar pošteno stresel.

Ive Stanič

Odgovor:

Kočevski bazen dviga temperaturo našim občanom že nekaj let. Včasih prav do roba vrelišča. Zavrelo pa še ni.

Bazen je bil zgrajen s sredstvi samoprispevka v zlatih starih časih leta 1975, ko še nismo verjeli ali smeli verjeti v gospodarske, politične, moralne in ne vem še kakšne krize. Gradnja bazena je bila takrat povsem normalna in pričakovana zadeva. Na zgrajeni objekt smo bili ponosni, saj je koristil šolam za pouk telesne vzgoje in tečaje plavanja, sindikalnim organizacijam za rekreacijo delavcev, TVD Partizanu in seveda vsem ostalim občanom. Največja vrednost bazena pa je bila v tem, da so se otroci že v osnovni šoli naučili plavati. V času obratovanja bazena se jih je naučilo plavati cca 3.000 (2242 samo iz OŠ Kočevje). Dosegli so lepe uspehe tudi na tekmovalnem področju (dva naša učenca-plavalca sta se uvrstila celo v državno pionirsko reprezentanco). Potem pa kar iznenada, kot strela z jasnega: stroški obratovanja so se v kratkem času podeseterili (cene tekočega goriva in električne energije so dobesedno podivjale). Nerazumno visoke stroške obratovanja in drugih podražitev ni bilo več mogoče pokrivati z najemninami in vstopninami. Hočeš ali nočeš – bazen smo morali zapreti.

Letos »praznujemo« peto obletnico zaprtja bazena. Različnih poizkusov za ponovno obratovanje bazena je bilo veliko. Lani smo poslali samoupravni sporazum o združevanju sredstev za obratovanje bazena 55 delovnim organizacijam. Odgovorilo nam je le 13 organizacij, od teh večina negativno! Kaže, da se delovnim ljudem zdi vedno bolj zanimivo in privlačno združevati sredstva v svoj in ne družbeni žep.

Kdo je torej kriv za naš zaprt bazen in še kaj drugega? Če bi rekel vsi, bi lagal, če bi rekel nihče, bi ponovno lagal. Živimo pač v nekakšnem začaranem krogu, kjer krivcev enostavno ni. Pa tudi če bi bili, krivci gotovo ne bi usposobili bazena. Usposobilo bi ga lahko le gospodarstvo, ki pa je tudi ujeto v začaran krog.

Naše že uresničene sanje so se torej razblinile. Morda pa se bodo ponovno uresničile, ko se bo razblinil naš začarani krog trenutne politike in sistema.

Cveto Arko,
strokovni delavec
ZTKO Kočevje

OBRT

O kočevskem »Dallasu«

V Ložinah, ki ležijo ob magistralni cesti Ljubljana–Kočevje, sta zakonca Mirjam in Franc Tušek odprla Gostišče Dallas. Stoji na vzpetinici tik ob cesti in spominja na manjši grad. Poleg Hotela Pugled, Restavracije Jezero in Gostišča Kovač v Osilnici sodi med večja gostišča v občini.

Že v četrt stoletja starih študijah, pa tudi v najnovejši Revitalizaciji občine Kočevje je povsem nedvoumno ugotovljeno: **»Turizem in gostinstvo sta najslabše razviti panogi v občini Kočevje.«** Hkrati lahko ugotovimo, da je kakovost gostinske ponudbe nizka, da zasebnike premalo vspodbujamo, da bi odprli gostišča, da so mnoge možnosti neizkoriščene itd. Zakonca Tušek smo vprašali, kaj onadva mislita o vsem tem in kako bosta prispevala, da se bo stanje na področju turizma in gostinstva v občini izboljšalo.

»Naše gostišče je res lepo, čeprav še ni popolnoma urejeno. Obratujejo kuhinja, točilnica in jedilnica. Do novega leta nameravamo opremiti še dvorano za plese, do prihodnje turistične sezone pa 5 sob z 10 ležišči. Po prenočiščih povprašujejo predvsem tujci,« je za uvod povedala Mirjam Tušek.

Mož France pa je dodal: »Vse gostilne ob glavnih cestah bi morale imeti tudi toplo hrano ali pa jih je treba zapreti. Tak je moj predlog, čeprav vem, da s hrano ni dobička.«

Večina prehodnih gostov si želi hrane. V »Dallasu« je zanjo dobro poskrblejno. Vsak dan nudijo okoli 20 različnih jedi. Ob sobotah in nedeljah imajo tudi polnjene zajce, ob petkih, sobotah in nedeljah jance, odojke pa vsak dan. Po naročilu je možno med drugim dobiti tudi ribe in celo lignje, seveda poleg vseh ostalih jedi. Še več izbire bo prihodnje leto, saj bo začela delati še hči Andreja, ki je na Brdu pri Kranju na specializaciji za kuharico, je povedal Franc Tušek.

S pridobivanjem gostinskega kadra pa je nekaj težav. Zato je zaposlenih v »Dallasu« trenutno le pet, zaradi česar lahko poslujejo le v eni izmeni, od 12. do 22. ure. Ko bo osebja dovolj, pa bodo odpirali že ob 7. uri zjutraj in dopoldne kuhali še malice. Kasneje nameravajo pripravljati tudi domače jedi in upajo, da se bo to obneslo.

Posebnost »Gostišča Dallas« pa je živalski vrt, ki najbolj privlači otroke. Imajo okoli 300 raznih živali, med njimi 30 vrst golobov, 15 vrst kokoši in razne druge eksotične živali, kot so koze, pavi in drugi ptiči, videti pa je moč tudi srne iz domačih gozdov. Živalski vrt nameravajo še izpopolniti in ga strokovno urediti.

V načrtu imata še nekatere druge posebnosti, najprej pa ureditev hleva za ponije, da bi otroci gostov lahko jahali na njih na okoli 9 km dolgi jahalni progi. Razmišljata tudi o jahalnih

konjih za odrasle goste pa o progi za tek na smučeh... V bližini sta že dve smučarsi skakalnici in dve teniški igrišči, ki so ju uredili mladinci iz Ložin v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Stara cerkev.

Posebnost gostišča je tudi parkirni prostor, saj tako velikega ni drugje v občini. Sprejme lahko okoli 100 avtomobilov. Tudi pri sporazumevanju s tujci ni težav, saj zna njihov natakar kar 4 tuje jezike.

Turizem in gostinstvo sta bila v kočevski občini do nedavnega nezaželena in skoraj uradno – čeprav ne javno – prepovedana.

Na vprašanje, če se je odnos občinskih organov in posameznikov do gostinstva izboljšal tudi v praksi in ne le v raznih dokumentih, sta zakonca Tušek odgovorila, da je na **tem področju zavel povsem nov veter in to ne le pri gostinstvu, ampak tudi za ostalo obrt.** Z občinskimi organi nista imela še nobenega resnega spora. Vse jima pojasnijo, kar vprašata, onadva pa upoštevata njihove napotke.

Davki so realni. **»Vodstvo izvršnega sveta in občine si resno prizadeva izboljšati gospodarski položaj v občini, kar se vidi tudi po tem, da gostinci in drugi obrtniki nismo pri njih več zapisani kot črne ovce,«** je za zaključek povedal Franc Tušek.

Jože Primc

Delavcem pri obrtnikih

Nova ponudba znanja

Medobčinski sklad za izobraževanje delavcev pri obrtnikih na ljubljanskem območju je do sedaj delavcem pri obrtnikih poravnaval le stroške obiskovanja raznih tečajev in seminarjev. Odslej pa **bo dopolnilno izobraževanje organiziral sam.** S tako obliko izpopolnjevanja znanj je pričel poskusno že spomladi, in sicer za gostince, v sodelovanju s Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Ljubljana. S to šolo sedaj razširja sodelovanje, saj dodaja raznovrstnim krajšim in daljšim tečajem še več oblik šolanja ob delu.

V letošnjem letu bodo organizirali tudi nekajdnevne tečaje v sodelovanju z Narta studiem, z Institutom za varilstvo, z Delavsko univerzo Cene Štupar in z Zavodom za izobraževanje in kulturo iz Litije. O tem, kdaj in kje bodo potekali posamezni tečaji, bo sklad redno obveščal preko radia Glas Ljubljane (UKV 102,4 megaherca), radia Trbovlje in časnika Delavec v obrti, ki izhaja okrog 20. v mesecu.

SKLAD KRIJE V CELOTI STROŠKE TEČAJEV, v nekaterih primerih tudi nadomestilo brutto osebnega dohodka.

Ker že pišemo o tem, da postaja sklad tudi organizator namenskih tečajev za izpopolnjevanje znanja zaposlenih v samostojnem osebnem delu, še navedimo, da je prosil osnovne organizacije sindikata delavcev v obrti po občinah, obrtna združenja in zvezo obrtnih združenj, da bi mu posedovali plane izobraževanja in druge dejavnosti, v katere so vključeni tudi delavci pri obrtnikih, da bi jih lahko uvrstil v letni programski in finančni plan. Do seje predsedstva in komisije za izobraževanje v začetku septembra je prejel le najavo sekcije cementninarjev, da bo pripravila seminar v Grosupljem.

Delavci v občinah Grosuplje, Hrastnik, Kamnik, Kočevje, Litija, Logatec, Ribnica, Trbovlje in Zagorje lahko po predhodnem skupnem dogovoru na račun sklada organizirajo prek svoje OO ZS tudi ogled ali pa izvedbo kulturnih prireditev.

Stane Jesenovec

ZANIMIVOSTI V BESEDI IN SLIKI

Piršič Alojz – borec za Maribor in severno mejo

Če v onem času
ne bilo bi nas,
še večji kos
slovenske zemlje
bi odtrgal tuji plaz.
(Miha Klinar)

Mnogim letošnjim zgodovinskim jubilejem priključujemo spomin na 70. obletnico boja za severno mejo na Štajerskem. 29. oktobra 1918 je bila razglašena država Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS), ki pa mednarodno še ni bila priznana in se je takoj po razglasitvi znašla v težavnem položaju. V Mariboru je mestni svet skušal ohraniti zvezo z nemško Avstrijo. Vendar mu je to preprečil major Rudolf Maister, ki je na sestanku višjih oficirjev, demoraliziranih ob poročilih o polomu na vseh frontah, drzno sporočil, da proglaša Maribor za jugoslovansko posest, sebe pa za mariborskega garnizijskega poveljnika. S tem prelomnim dejanjem je začel Maister ob pomoči Narodnega sveta za Štajersko oborožen boj za severno slovensko mejo.

V ta boj se je vključil tudi Alojz Piršič, rojen 24. novembra 1895, doma iz Ajblja. Piršič se spominja, da je bilo osnovno orožje borcev za severno mejo puška manliherca. Pehotna puška M 95 je s svojo 77 centimetrov dolgo cevjo nekoliko bolj okorna, zato se spominja, da so borci radi segali po kratki puški M 95, ki je bila opremljena s krajšo 50 centimetersko cevjo. Imeli so tudi strojne puške, samokrese, bajonete, sablje, jurišne nože, pehotne topove in celo letala. Udeleženec teh bojev meni, da je prav, ko se spominjamo teh dogodkov pred 70 leti, saj se s tem poklonimo spominu tistih, ki so takrat prostovoljno zgrabili za orožje. Mnogi med njimi so v vojni dali svoja življenja.

Alojz Piršič je bil za boj tudi odlikovan. Vendar pa meni, da so vsa odlikovanja mnogo preskromna za to, kar so takratni borci za severno mejo (iz območja naše občine jih je bilo 39) storili.

Viktor Dragoš

Kočevje se je pridružilo večjim slovenskim mestom, ki imajo pregledno karto (načrt) mesta in bližnje okolice

Vodič, ki bo dobrodošel slehernemu

Karto Kočevja z bližnjo okolico je mogoče kupiti ali naročiti pri Turističnem društvu Kočevje (TURISTBIRO), Trg zbora odposlancev 66. Cena karte je 6.000 din, ob sedanjem prvem nakupu ali naročilu – ponovna izdaja bo občutno dražja. Turistbiro bo te dni razposlal ponudbo za nakupe delovnim in drugim organizacijam. KS Kočevje mesto bo nekaj kart dalo vliti v ultrapas. Namestili jih bodo na pomembnih krajih, npr. na avtobusni postaji, v hotelu, v občini, v šolah ipd. Načrt mesta z okolico bo gotovo dobrodošel vsakomur.

Založnik karte je Krajevna skupnost Kočevje mesto s še nekaterimi sopodpisniki samoupravnega sporazuma o finansiranju. Izdelavo karte je v sodelovanju z našo Geodetsko upravo, ki je pripravila material, in še nekaterimi drugimi opravil Geodetski zavod SRS Ljubljana, kartografski oddelek, tiskalo Časopisno in grafično podjetje Delo, Ljubljana, zasnovo pripravil Matjaž Kos, za izvedbo odgovorna Marija Gregorič, fotografije prispevala Janez Konečnik in Hans Münderle, besedilo pa TD Kočevje in Vinko Zajec. Izdelana je v razmerju 1 : 8000.

Pregledna karta zajema na severu naselja (vasi): Breg, Mlako, Klinja vas in Željne, na vzhodu Šalko vas, Nove Cvišlerje in Livold, na zapadni strani Breg, Mahovnik in vso Stojno do Mestnega vrha, Ledeno jamo, planinski dom. Fridrihštajn je na samem južnem robu karte, vendar ni vpisan. Na naslovni strani sta dve lepi fotografiji in kratko besedilo o Kočevju ter mestni pečatni grb, zastava, vojvodski grb in spomenik padlim v NOB, na Trgu zbora odposlancev. Besedilo je v slovenskem, srbohrvaškem, nemškem in italijanskem jeziku. Barvni odtenki kažejo na pomembnost zgradbe (npr. javni objekti, gospodarski objekti ali stanovanjski) za turistične namene pa služijo oznake za gostišča ter druge pomembne zgradbe kot so: pošta, zdravstveni dom, bencinska črpalka, postaja milice, smučišče in športni tereni, gozd ali park.

Načrt Kočevja je bil že dolgo potreben, saj se je razvoj mesta v nekaj letih zelo razmahnil in se je že skoraj težko znajti v številnih ulicah in zaselkih, pa ne le turistom, pač pa tudi drugim obiskovalcem našega mesta. Ta načrt je nepogrešljiv tudi za nekatere druge dejavnosti, kot n.pr. zdravnikom, ki obiskujejo bolnike na domovih, poštarjem za dostavljanje poštnih pošiljk in telegramov, delovnim in drugim organizacijam, za službo SLO in DS v Krajevnih skupnostih, šolam kot učni pripomoček in neštetim drugim uporabnikom. Poleg te je izdana tudi karta s hišnimi številkami, kar je za nekatere službe še posebno pomembno. Tudi za druge strokovne potrebe bo zelo pomembna, npr. včrtovanje električnih vodov, vodovoda, kanalizacije, telefonije itd.

Dosedanja pregledna tabla, ki jo je Krajevna skupnost Kočevje dodelila Turističnemu društvu, to pa jo je namestilo na avtobusni postaji, je bila pomankljiva, deloma netočna in je tako odslužila svojemu namenu. Sedanja karta bo izpopolnila to vrzel.

Stane Jajtič

OPRAVIČILO

Priimek pri oglasu »Rufac« objavljen v septembrski številki Kočevskih novic se pravilno glasi »RUDL«. Za tiskarsko napako se Rudl Francu, iz Kočevja opravičujemo.

Tiskarna

Dela na Ljubljanski cesti

ideja: Mojca Leskovšek-Svete
risal: Alen Bauer

IZ DRUŠTEV

Diabetes še vedno odkrivajo

Danes si sladkorni bolniki sploh ne bi mogli zamisliti Kočevja brez dispanzerja za sladkorne bolnike. Ambulantno odkrivajo kar naprej nove in nove bolnike, sedaj že med mlajšimi občani. Kočevsko društvo za boj proti sladkorni bolezni ima kar veliko dela. Trudi se, da bi svojo dejavnost usmerila v preventivno dejavnost, vzgojo in osveščanje občanov, zagotavljanje zdravil ipd. Velika pomoč pri tem je tudi Zveza društev za boj proti sladkorni bolezni Slovenije in Jugoslavije. Prav pri slednjih je največ možnosti, da se delo uskladi in poenoti.

Od 10. do 16. oktobra je bil svetovni teden borbe proti sladkorni bolezni. Namen tedna ni, da bi le ob tej priliki sprožili zavest o preteči nevarnosti širjenja te bolezni, pač pa je opozorilo na nekakšno javno angažiranje vseh nas, zdravstva, zdravstvenih delavcev in družbe, da se konkretno spopada s to boleznijo.

Zveza društev Slovenije ima z zdraviliščem – donatorjem Rogaško Slatino sklenjen sporazum o trajnem medsebojnem sodelovanju. Kot pokrovitelji bodo finansirali enkratno izdajo časopisa »Sladkorna bolezen«, nudili brezplačno prostore za sestanke in seje, **vsak sladkorni bolnik, član društva, pa ima 10 % popust pri zdraviliških storitvah.** Nudijo brezplačno organizacijo predavanj v mesecih septembru in oktobru, obiske zdravilišča, kjer bodo razkazali znamenitosti zdravilišča, pripravili predavanja ter nudili prehrambene storitve ceneje. Vsekakor konkretna in občutna pomoč tako društvom kot bolnikom.

Letos bo v Novem Sadu mednarodno posvetovanje strokovnjakov o sladkorni bolezni. Udeležilo se ga bo 8 delegatov Zveze iz Slovenije in seveda vsi zdravniki specialisti za sladkorno bolezen. **Posveta se lahko udeležijo tudi člani društev,** seveda na lastne stroške.

Društvo je bo tednu borbe proti sladkorni bolezni pripravilo izložbo v trgovski hiši NAMA, in prikazalo živila, ki so na voljo sladkornim bolnikom. Pripravili so javno predavanje v dvorani kina Kočevje in zavrteli filme, ki prikazujejo stanje in zdravljenje sladkorne bolezni.

Žal društvo še vedno ni uspelo zajeti vseh obolelih v svoje članstvo, pa tudi vsi včlanjeni niso poravnali letne članarine, ki je društvu potrebna za realizacijo vseh načrtovanih nalog. **Društvo ima svoj sedež v zgradbi TD Kočevje. Tu se lahko novi člani vpišejo, stari člani pa poravnajo članarino. Uradne ure so vsak dan od 10. do 14 ure, razen ob sobotah.**

Stane Lajtič

OBVESTILO

Društvo za boj proti sladkorni bolezni Kočevje vabi člane društva in nečlane, ki se žele vpisati v društvo, **na društveno srečanje, ki bo v torek, 25. oktobra 1988, ob 18. uri v DOMU STAREJŠIH OBČANOV V KOČEVJU,** Roška cesta 23. Srečanje je v okviru tedna boja proti sladkorni bolezni. Na srečanju se bomo medsebojno spoznali in izmenjali izkušnje, priporočila, probleme s komentarji in napotki.

Vabljeni k čimvečji udeležbi. Na srečanju bomo lahko vplačali tudi zaostalo članarino ali pa se vpisali v društvo.

Izvršni odbor društva

Aktivnosti društva upokojencev Kočevje

– Društvo upokojencev Kočevje je v letošnjem letu priredilo kar sedem izletov. Obiskali so Ljubljano in Škofjo Loko, Kamnik in Logarsko dolino, pa Notranjski Lož in kraje v zgornji Kolpski dolini, Trebnje in grad Bogenšperk, Tolmin in Novo Gorico, Rogaško Slatino in Ptuj, Karlovac, Petrovo goro in Veliko Kladušo. Za zaključek izletov pa so pred kratkim organizirali izlet v neznano.

– Upokojenci so bili prizadevni tudi pri organizaciji razstave ročnih spretnosti, ki je bila v začetku septembra v Likovnem salonu. Preko 30 upokojencev je na razstavi predstavilo okoli 190 izdelkov.

Pri organizaciji te razstave zaslužijo priznanje člani komisije za družbeno dejavnost in izlete. Ti so pripravili tudi prijetno družabno srečanje, ki se ga je udeležilo nekaj nad 190 članov društva. Ob tej priložnosti se DU zahvaljuje delovni organizaciji Itas Kočevje, da jim je odstopila prostore za izvedbo srečanja pa tudi Gojitvenemu lovišču Medved Kočevje za njihov prispevek.

Viktor Dragoš

V teku so priprave na programsko volilno konferenco ZRVS

Na minuli seji predsedstva OK ZRVS so sklenili, da bo programsko volilna konferenca občinske organizacije ZRVS v drugi polovici oktobra. Na njej bodo podali poročilo o minulem delu in sprejeli program dela za prihodnje leto.

Delegat, ki se je udeležil jugoslovanskega srečanja rezervnih vojaških starešin je na seji predsedstva podrobno poročal o poteku tega srečanja, ki je bilo v Divčibarah v SR Srbiji ob dnevu borca.

Viktor Dragoš

Filatelija ne bo zamrla, saj je mladih navdušencev veliko

Tudi zbiratelji znamk spletajo mostove prijateljstva in razumevanja, zato si prizadevajo starejši filatelisti Kočevja oživiti društveno dejavnost. Razumljivo je, da brez mladega naraščaja ne bo šlo.

Filatelistično društvo Kočevje (FD) je od osvoboditve dalje delalo zelo aktivno. Prirejali so domače filatelistične razstave ob priložnostnih praznikih in pomembnih dogodkih v Kočevju, udeleževali pa so se tudi republiških in medrepubliških filatelističnih razstav. Z njih so prinašali tudi pomembna priznanja. Filatelistična dejavnost je sedaj zaradi velikih stroškov precej zamrla. V društvu smo opazili, da je med šolsko mladino veliko zanimanja za to dejavnost in v letošnjem letu smo zabeležili nad 50 novih zbiralcev. FD se zaveda, da je potrebna tej mladini tudi strokovna pomoč. Organizirati jih je treba v filatelističnem krožku.

Pričakujemo, da bo dala šola za delo tega krožka vspodbudo in ustrezni prostor.

Filatelistično društvo Kočevje ima sedaj sedež pri Turističnem društvu pri avtobusni postaji. Uradne ure so od 10. do 14. ure. Tu nudijo serije naših poštnih znamk, večkrat pa posredujejo prodajo tujih znamk (žigosanih in nežigosanih).

Društvena dejavnost ne more biti finansirana samo s članarinami članov društva (okoli 42), pač pa pričakujemo tudi pomoč z dotacijami. V letošnjem letu ni bilo ne dotacije SO Kočevje ne kulturne skupnosti Kočevje. Prirejanje razstav zahteva poleg prostovoljnega dela članov tudi finančna sredstva, kot so: zavarovanje zbirk, najemnine panojev, prostorov, priročnikov in katalogov itd. Tudi Filatelistično društvo Kočevje računa na nov vzpon, pred tem pa se mora organizacijsko in kadrovsko utrditi.

Stane Jajtič

Občinsko gasilsko tekmovanje pionirskih enot

V septembru je občinska gasilska zveza priredila v Dolgi vasi tekmovanje gasilskih enot. Udeležilo se ga je 15 ekip. Najboljše rezultate so dosegle tekmovalne ekipe: pionirke »A« GD Stara cerkev in pionirke »B« GD Dolga vas, ter pionirji »A« GD Stara cerkev in pionirji »B« GD Rudnik – Itas. Občinska gasilska zveza ocenjuje, da so gasilska društva posebno pa tisti člani, ki so pripravljali pionirje na tekmovanje, vložili mnogo truda in napora, da so usposobili za gašenje požarov okoli 200 pionirk in pionirjev. Posebno zahvalo pa dajejo Gasilskemu društvu Dolga vas za priprave in izvedbo tega tekmovanja. Priznanje zasluži tudi dr. Bojan Štefančič in pripadniki civilne zaščite iz Dolge vasi. Ti so skrbeli za zdravstveno varstvo med tekmovanjem.

Viktor Dragoš

Društva, katerih dejavnost sovpada z dejavnostjo SLO in DS

Karate klub Kočevje

Kje so pravi izvori urjenja samoobrambe brez orožja, je danes težko reči, saj so se ljudje borili med seboj ali branili pred napadi živali že v davnini. To je bila le borba za obstanek, obramba pa je bila prepuščena instinktu posameznika.

O tem, kdaj, kje in kako se je **začelo s sistematičnim treniranjem,** je bilo veliko napisanega, toda vedno s pripombo, da je to le ena od možnih hipotez. Prve zapiske o tem lahko zasledimo v kitajskih zapisih **pred 4000 leti.** Takratne vaje pa še niso bile toliko **namenjene** samoobrambi, kot pa **ohranjanju zdravja in vitalnosti.**

Prvi zapiski o veščini borbe brez orožja pa so **v Evropi** stari okoli **2800 let.** Takratni borci so uporabljali predvsem udarce in metanja.

Tudi pri drugih narodih so našli podobne zapiske. Iz tega pa sklepamo, da so ljudje poznali in vadili **primitivne oblike samoobrambe že v antiki.**

Pravi razmah urjenja samoobrambe pa se je začel po letu 520, s prihodom indijskega svečenika Boddhidharme na Kitajsko. Tja je prišel z namenom poučevati zen-budizem. Bil je utemeljitelj zen-budizma na Kitajskem, istočasno z njim pa je poučeval tudi **veščino SHIN PA IO HAN SHO,** ki naj bi služila njegovim učencem za samoobrambo, ohranjanje zdravja in vitalnosti in kot dopolnilo k meditaciji. Ta veščina pa je pozneje doživela še vrsto sprememb in dopolnil, tako da je skozi stoletja **nastalo mnogo šol** z različnimi imeni. **Danes jih imenujemo kitajski boks (KUNG FU).** Vse šole pa lahko razdelimo v trde (zunanje) in mehke (notranje).

Tehnike trdih šol bazirajo na moči telesa, medtem ko so za mehke šole značilni hitri in mehki gibi.

Kitajski boks pa se je začel širiti tudi izven kitajskih meja po vsej Aziji, kjer je močno vplival na že obstoječe oblike samoobrambe posameznih narodov. **Tako so nastali mnogi stili,** ki jih danes poznamo pod različnimi imeni. **Najpomembnejši** med njimi so: **Bando** (Burma), **Viet vo dao** (Vietnam), **Tae kwon do** (Koreja), **Muay thai** (Tajland), **Sikaran** (Filipini) in **Karate** (Okinawa, Japonska).

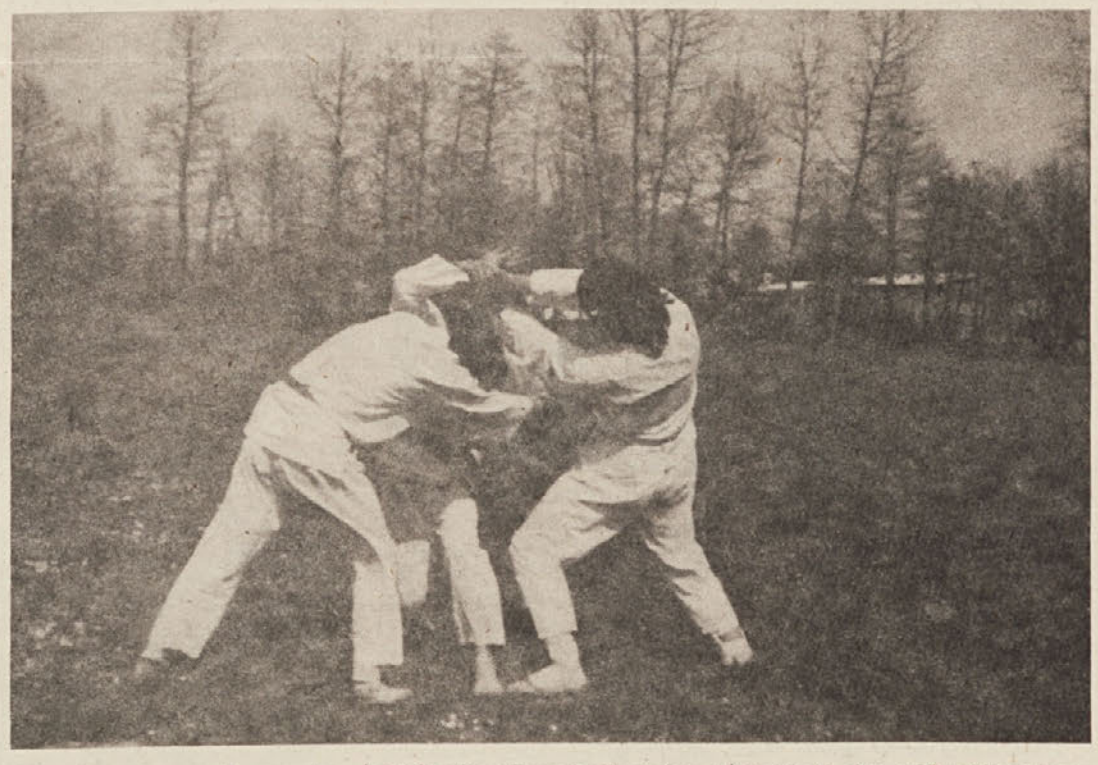

Nastale so **tri** pomembne **smeri okinavskega karateja,** in sicer: **NAHA TE, ŠURI TE** in **TAMORI TE** (imenovane po mestih treniranja). Vsaka ima svoje značilnosti. **Iz njih pa se je razvila vrsta stilov modernega karateja,** kot so: **SHITO RYU, GOJU RYU, ŠOTOKAN, WADO RYU, KYOKUSHINKAI, SHUKOKAI, ŠOTOKAI** in **SANKUKAI.**

Sankukai karate se je razvil v novejšem času, iz stilov Shito-ryu in Shukokai, kot posledica normalnega razvoja in modernega pristopa k treniranju karateja. **Ustanovitelj** je japonski mojster **Joshinao Nanbu,** 10. dan (najvišja mojstrska stopnja), ki izhaja iz družine, kjer so bile borilne veščine že tradicija.

Japonski mojster je prišel prvič v Jugoslavijo leta 1975. Na seminarju v Zagrebu je prikazal Sankukai metodo. Od takrat pa do danes je pri nas nastala vrsta klubov, ki pod strokovnim vodstvom tehničnega mentorja ing. Vlada Paradižnika, mojstra 5. dan, goji sankukai stil karateja.

Tudi v Kočevju že več kot desetletje obstaja klub, ki goji sankukai stil karateja. V klubu je trenirala že vrsta članov, članic in pionirjev. **Trenutno imamo 2 skupini, in sicer za člane in članice** z večernimi treningi **in pionirsko sekcijo** s popoldanskimi treningi. **Načrtuje pa se še skupina za odrasle srednjih let,** ki bo trenirala samoobrambo in dihalno gimnastiko. **Nove člane vpisujejo dvakrat letno** (februar in september), izpiti pa potekajo v dveh glavnih rokih, in sicer januarskem in junijskem.

Člani in trener kluba se poleg tekmovanj udeležujejo tudi seminarjev (sodniških, trenerskih, borbenih) kot tudi letnega seminarja, ki je bil letos že desetič v Umagu. Bili smo tudi na obeh seminarjih, ki jih je vodil Japonec Tsukada (izg. Cukada), mojster karateja 7. dan v Sankukai in 6. dan v Kenshikan karateju. Obiskali pa smo (samo trenerji) tudi seminar Nambu-do, ki ga je v Zagrebu vodil že prej omenjeni mojster Nambu 10. dan.

Na treningih treniramo športni karate, pa tudi samoobrambo in tehnike veščine. **Želimo, da se v naše vrste vključi čim več mladih, saj trening karateja izboljšuje zdravstveno stanje, krepi samozavest in vztrajnost, zmanjšuje pa agresivnost,** saj tisti, ki trenirajo karate ali kakšno drugo veščino običajno niso agresivni ljudje.

Princip Sankukai metode ne temelji na moči, temveč na izmikih in krožnih tehnikah, kar omogoča tudi izkoriščanje nasprotnikove energije. S tem pa se lahko uspešno bori tudi šibkejši proti močnejšemu nasprotniku.

Vsi ti principi pa so zanimivi tudi za SLO, saj lahko v primeru vojne tehniko Sankukai s pridom uporabljajo vojne enote, enote milice in teritorialne obrambe ter družbene samozaščite.

Marjan Kužnik

IZ POBRATENIH OBČIN

Kmetijski dnevi

Po dvoletnem premoru so v Boljuncu, ki sodi v občino Dolina pri Trstu, ponovno organizirali kmetijske dneve. Ti so potekali od 9. 9. – 12. 9. 1988.

Kmetijskih dnevov se je udeležil tudi predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo pri IS SRS Milan Kneževič. Ta je poudaril, da ima kmetijska problematika široke razsežnosti in da bo potrebno nekatere probleme reševati skupaj, hkrati pa bi bilo dobro še razširiti sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo.

Na prireditvi so organizirali številne razstave, tako npr.: razstavo in prodajo kmetijskih pripomočkov, razstavo živine, ovc in koz, zajcev, perutnine in vodnih živali, varstvo gob, cvetja, sadja in povrtnin, grozdja, lovskih trofej, fotofarmacevtskih pripravkov, strokovnih publikacij, živilsko predelovalnega sektorja ter kamnoseško razstavo, nadalje še sejem prašičev, pokušnjo vina, medu, mleka itd.

Organizatorji so poskrbeli še za strokovna predavanja in okroglo mizo. Oboje je bilo izredno dobro obiskano. Osrednja tema okrogle mize je bila bodočnost tržaškega kmetijstva. V ta namen ima Oddelek za ekonomijo in blagoznanstvo naravnih bogastev in proizvodnje pri Tržaški univerzi že skoraj pripravljen načrt za razvoj tržaškega kmetijstva. Ta načrt vsebuje operativne spremembe in podaja smernice za deželno kmetijsko politiko, ki pospešuje razvoj vinogradništva, vrtnarstva in cvetličarstva in načrtuje povečanje oljčnih nasadov in širjenje vzreje manjših živali. Okrogla miza je nakazala zahtevo po obnovitvi opuščenih zemljišč za kmetijsko dejavnost ter perspektivno odpiranje novih delovnih mest, ki niso nič manj vredna od tistih v drugih sektorjih. Okrogla miza je še nakazala in poudarila, da bi ponovni zagon kmetijstva z izkoriščanjem novih oziroma obnovljenih površin odločilno prispeval tudi k ohranitvi naravnega ravnovesja, ki je bistvenega pomena tako za kmetovalce kot za meščane.

Kmetijske dneve v Boljuncu so obiskali tudi predstavniki šestih pobratenih občin, med katerimi so bili tudi predstavniki Kočevja. Te sta vodila predsednik SO Lojze Eržen in ing. Janez Žlindra.

Ob tem srečanju so se naši predstavniki KGP – Kmetijstvo dogovorili z zadrugo iz Doline pri Trstu za razširitev sodelovanja in tako še okrepili dosedanje dobro sodelovanje.

Vito Savič

Foto: Vito Savič

IZ DOMA STAREJŠIH OBČANOV

Srečanje v Vinici

Stanovalci domov za starejše občane iz Črnomlja, Metlike, Novega mesta in Kočevja so se 27. septembra letos srečali v Vinici ob Kolpi. Idejo za piknik so dali stanovalci in delavci novomeškega doma, uresničili pa so jo delavci novega črnomaljskega doma. Okrog dvesto udeležencev tega skupnega srečanja je na prostoru avtokampa v Vinici ob Kolpi pripravilo tudi zanimiv kulturni program. V vsakem domu so v okviru delovne terapije pripravili nekaj točk kulturnega programa. Prijetno jesensko vreme, jančki na ražnju in harmonika Cveta Križa so dobro razpoloženje še popestrili. Udeleženci, zadovoljni s srečanjem, so sklenili, naj bi takšna srečanja postala tradicionalna. Tako bo že prihodnje leto piknik v Kočevju.

Jože Novak

Udeleženci piknika v Vinici spremljajo kulturni program (Foto: Jože Novak)

Razstava rož

Stanovalci Doma starejših občanov Kočevje pripravljajo v petek, 28. oktobra, razstavo raznih suhih rož, ikeban in podobnih izdelkov. Zanimivi, ročno izdelani izdelki bodo razstavljeni en dan. Izdelke, primerne tudi za dan mrtvih, bodo stanovalci doma tudi prodajali.

Jože Novak

Odslej merjenje pritiska vsak dan

Akcija z merjenjem krvnega pritiska, k se je pričela izvajati v Domu starejših občanov Kočevje, se nadaljuje od 3. oktobra 1988 v Zdravstvenem domu Kočevje v prostorih patronažne službe (vhod z dvorišča). Merjenje se bo izvajalo vsak dan od 8. do 9. ure. Pritisk bodo merile patronažne sestre, ki bodo poleg tega poskrbele tudi za zdravstveno vzgojo in eventualno potrebna zdravila. S tem bomo skrajšali čakalno dobo tistih, ki si redno kontrolirajo krvni pritisk.

Obenem vabimo vse občane, da izkoristijo to priložnost in pravočasno poskrbijo za svoj krvni pritisk.

Dr. Gena Kopitar

GLASBA IN PLES

Dvojčka Stane in Jože Veble iz Kočevja že vrsto let uspešno nastopata na tekmovanjih harmonikarjev-amatarjev doma in na tujem. Igrata le na diatonično harmoniko. Samo po posluhu, predvsem s plošč, sta se naučila okoli 200 Avsenikovih, Henčkovih in Slakovih skladb. Imata namreč izreden posluh, not pa sploh ne poznata.

Povedala sta, da je prvi javno nastopil Stane, in sicer pred kakimi 20 leti, ko mu je bilo le 16 let. Igral je na neki prireditvi v Šeškovem domu v Kočevju. Potem pa sta nastopala v glavnem vedno skupaj. Igrala sta na porokah, raznih srečanjih, prireditvah in drugod, zdaj pa že več let tudi na domačih, mednarodnih in svetovnih tekmovanjih.

»V začetku je bilo veliko odrekanj in tudi stradanja, da smo kupili najprej dve harmoniki za igranje na porokah in nato še dve za igranje na prireditvah in tekmovanjih pa še narodni noši za oba, ozvočenje in drugo,« je povedal oče Rudi.

Fanta sta dosegla že velike mednarodne uspehe in bila zato predstavljena javnosti na televiziji pa tudi v večjih tujih časopisih. Naštejem naj le nekaj njunih največjih uspehov, o katerih priča tudi njuna soba, polna pokalov, diplom, priznanj in nagrad.

Leta 1986 sta na mednarodnem tekmovanju v Attimisu v Italiji zasedla 3. mesto. Lani sta bila na svetovnem prvenstvu harmonikarjev v istem mestu spet izjemno uspešna. Izmed 85 tekmovalcev sta se uvrstila med 11 najboljših, ki so nato nastopili v drugem delu tekmovanja in končno sta prejela pokala in srebrno plaketo. Lani sta od 11. do 13. septembra v Santa Marii Nuova pri Anconi na svetovnem prvenstvu zasedla drugo mesto. Osvojila sta 97 od 100 možnih točk. Boljši od njiju je bil le svetovni prvak Zoran Lupinec iz Trsta, ki je po narodnosti tudi Slovenec, sicer pa italijanski državljan.

Zelo uspešno sta nastopala še na mednarodnih tekmovanjih v Savorgnanu in Saurisu v Italiji, v Velikovcu v Avstriji in drugod.

Večkrat sta nastopila tudi na tekmovanju na Pokljuki. Letos sta bila na tem tekmovanju med 40 tekmovalci v skupini partizanske glasbe druga, v skupini narodne glasbe pa prva. Tako sta v skupni uvrstitvi prvič osvojila glavno prehodno nagrado »Gorjuško čedro«.

Nastopala sta pogosto tudi na kmečkih ohcetih, srečanjih izseljencev, obiskih rojakov, na srečanjih glasbenih skupin v pobrateni občini Dolina pri Trstu, dnevih narodnih noš v Kamniku, srečanjih planincev itd.

Na nastopih sta doživela tudi veliko zanimivega. Tako sta 13. avgusta letos igrala na otvoritvi novega gostišča pri Saurisu v Italiji.

Posebno presenečenje sta v tem gostišču doživela naslednji dan, ko je to gostišče obiskal neki italijanski minister. Okoli gostišča je bilo vse zastraženo, notri pa poleg ministra le manjša družba županov in prvakov strank. Toda ministru so predstavili tudi oba brata Veble, ki sta nato rada igrala tako imenitnemu gostu. Na to sta še posebno ponosna, saj so le redki deležni te časti, da so predstavljeni ministru, pa še tujemu povrhu.

V naslednjih dneh so ju vabili še na nastope po okolici. Domov, v Kočevje, so ju odpeljali kar z dvema limuzinama. Še prej pa sta prejela vrsto vabil, naj bi spet nastopala na raznih prireditvah, ki bodo letos v Italiji okoli božiča in Novega leta.

Jože Primc

LITERARNI KOTIČEK

Ustvarjalci in njihova dela

Vida Škrabar, rojena 12. junija 1956 v Kisovcu, Zagorju ob Savi, po poklicu zdravnica, zaposlena v ZD Kočevje, je prišla s starši v Kočevje, ko ji je bilo šest mesecev.

Željo, da bi postala zdravnica, je izrazila že v osnovni šoli v nekem spisu. Tu, v osnovni šoli, pa se je začela njena uspešna pot pisanja. Že v petem razredu je v Pionirskem listu objavila pesmico Zima, v šestem razredu spis o šolskem izletu.

Pobudo, da bi objavljala pesmice ali spise v revijah, je dala tovarišica Olga Lenac in tako so nekatere stvaritve zaplesale po listu papirja že med šolskim odmorom ter bile nato objavljene v raznih revijah.

Ko je prišla v gimnazijo, je ponovno srečala prijateljico, s katero sta obiskovali dramski krožek. Ta ji je predlagala, da bi sodelovala v gimnazijskem glasilu, katerega urednica je bila Metka Zobec. Tudi tu se vidi njeno delo, in sicer z zapiski iz njenega dnevnika.

Na fakulteti je delovala pri strokovnem glasilu Medicinski razgledi. Vendar pa to ni bilo edino glasilo, ki so ga urejali medicinci, temveč so začeli izdajati literarno glasilo z naslovom Apendiks (slepič). K sodelovanju so povabili tudi Vido.

Člani Apendiksa so organizirali tudi literarni večer, kjer se je vsak član predstavil s šestimi pesmimi. Med vabljenci je bil tudi Ivan Potrč. Všeč so mu bile Vidine pesmi, zato jo je prosil, naj mu jih pokaže. Teh pesmi je bilo približno trideset, objavljene pa so bile v zaporednih številkah revije Obzornik.

Vida Škrabar se je udeležila tekmovanja pesnikov ljubljanske regije, kamor je pesmi poslala pod psevdonimom. Tu je zasedla drugo mesto.

Svoje pesmi je predstavila tudi kočevskim občanom v Ljudski knjižnici Kočevje na literarnem večeru.

Pesmi je vedno pisala za razvedrilo. Nikoli ni imela večjih ambicij in nikoli velikih želja po uspehu in slavi. Njen pesniški razvoj je potekal od zgodnjih šolskih dni pa do sedaj in prav gotovo bo še naprej, saj bi bilo škoda opustiti delo, ki je prineslo toliko nepričakovanega uspeha in je bilo obenem zabava.

Romana Novak

Stara mama

Vem, ni te več.
Hotela bi ti ugovarjati,
ti dati prav.
Tako obupen je ta nič
v zameno zate.
Želim si tvojih prstov zgaranih
in gladkih lic...
Nočem, da z zemljo se spojiš,
čeprav si jo ljubila,
v to grudo si rože sadila,
te še cvetijo,
otroci tvoji še žive
in vnuki, pravnuki se rodijo.
Kitara v radiju igra,
lepo je, veš,
pogrešam tvoje solze,
ko veselila si se vseh lepot.
Kogar si videla,
ga nisi pozabila
in tudi vsak,
ki tebe je poznal,
te je spoštoval.
Ne, ni še konec pesmi,
čeprav vrstic več ni,
te se vzbudijo vedno znova,
dokler živim.

Črni trenutki

Ne, nihče me ni razočaral,
tudi ti ne.
Bili so trenutki
drobni, nepomembni,
vsak dan eden ali dva.
Hodili so vztrajno v srce
in ga krčili.
Zdaj je čisto majhno,
komaj še utripa.
Ni več rdeče, črno je,
popikano od trenutkov.
Ne upam več.

Anekdote iz otroških ust

Med solato je bilo tudi nekaj motovilca. Ker so vsako jed prepoznavali in poimenovali, jih je vzgojiteljica vprašala:

– Kako se reče tej solati?

– MO-MOTO..., pomaga vzgojiteljica.

– MOTOSOLATA, se je odrezal Gregor.

Vsi otroci so že šli domov, le Peter je še v vrtcu. Čez nekaj minut le pride Petrov očka in Peter vzklikne:

– Oči, kako moreš? Vsi otroci so že šli, samo jaz sem tu!

– Sine, nisem mogel, bil sem na sestanku, se opravičuje oče.

– Oči, a sestanek ne pozna ure?

Vzgojiteljica se z otroki pogovarja o jeseni in vpraša:

– Kakšno je drevo, ko mu odpade listje?

– Golo, odgovori Primož.

– Ne, plešasto, ga dopolni Sergej.

Domen ima doma globus in z dedkom se veliko pogovarjata o svetu. Poimenuje kontinente in države. Pozna skoraj vsa glavna mesta držav in otokov. Z znanjem se rad pomeri z vzgojiteljico in neko jutro ob prihodu v vrtec stopi k vzgojiteljici in vpraša:

– A mogoče veš, katero je glavno mesto Taivana?

– Ne vem, katero je glavno mesto Taivana, odgovori vzgojiteljica.

– Pogledala bom v atlas in ti povedala.

– Ne rabiš, ti bom kar jaz povedal, da je to Taipei.

Vzgojiteljice VVO

IZ ŠOLSKIH AKTIVNOSTI

Kako je potekal dan pionirjev na naši šoli

29. septembra smo učenci OŠ Kočevje praznovali dan pionirjev. Tega dne nismo imeli pouka, ampak smo se na razrednih konferencah dogovarjali o tem, kaj bomo v letošnjem šolskem letu delali.

Najprej smo se učenci zbrali v matičnih učilnicah. Tu smo se dogovorili o našem delu za tekoče šolsko leto, izvolili delegate za šolsko pionirsko konferenco, za občni zbor ŠŠD in za občni zbor ŠKUD.

Na konferenci našega pionirskega odreda smo izvolili nove predstavnike. Za predsednico je bila izvoljena Andreja Popovič.

Ko smo sprejeli delovni program, smo prisluhnili članom recitacijskega krožka in učencem glasbene šole.

Tudi naše ŠŠD je na občnem zboru sprejelo svoj delovni program in izvolilo nove predstavnike.

Na občnem zboru ŠKUD smo ugotovili, da smo v preteklem šolskem letu dobro delali. Za predsednico smo izvolili Niko Cebin, ki nam je povedala, kaj bomo delali v letošnjem šolskem letu. Tudi letos bodo člani ŠKUD pripravili recitale, literarne nastope, sodelovali bodo na Prešernovem nagradnem natečaju in se ob dnevu mladosti predstavili na zaključni prireditvi Naša beseda.

Osmošolci so se o delu v preteklem in tekočem šolskem letu pogovorili na mladinski konferenci, ki je bila v telovadnici stare šole. Za predsednico so izvolili Vesno Zupančič, za namestnico pa Natašo Vidrih. Svojo konferenco so zaključili s plesom.

Vsi učenci OŠ Zbora odposlancev bomo imeli v letošnjem šolskem letu poleg rednega dela za šolo še precej dodatnih nalog, ki jih bomo morali opraviti, da bomo uresničili zastavljene cilje.

Dražen Šolaja, 7. g OŠ Kočevje

Praznovali smo dan pionirjev

Ob 29. septembru nas po navadi obišče mladinski ustvarjalec. Letos je prišla k nam pesnica Neža Maurer.

Do malice smo imeli pionirsko konferenco. Udeležili so se je nekateri krajani in delegacija učencev iz sosednje šole na Brodu. Pogovarjali smo se o opravljenih nalogah v lanskem šolskem letu ter sprejeli program dela za letos. Za predsednico naše PO Stružnica smo zopet izbrali Tino Južnič iz sedmega razreda.

V kulturnem programu so nastopili recitatorji naše in osilniške šole, pevski zbor, plesno-ritmična skupina in harmonikar Aleš iz osmega razreda. Nato je nastopila Neža Maurer in nam pripovedovala o sebi in svojem delu ter nam recitirala svoje pesmi. Poklicala je učence, da so ji pomagali. Z različnimi gibi so ponazarjali vsebine njenih pesmi. To je bilo zelo zabavno. Ob koncu je podelila bralne značke in podpisala spominske knjige. Učenci smo se ji zahvalili s knjigo in šopkom vrtnic. Bila je vesela in je obljubila, da bo še prišla.

Kulturni dan mi je bil všeč in rad bi, da bi bilo še veliko takšnih dni.

Matija Petovar, 7. r. OŠ Vas Fara

Nagradni izlet

Lansko leto smo učenci višjih razredov OŠ Zbora odposlancev imeli celoletno tekmovanje za najboljši razred. Tekmovanje je razpisala šolska skupnost in je obsegalo: učenje, disciplino, urejanje učilnice, zbiranje odpadnih surovin, sodelovanje na različnih tekmovanjih in drugo.

Izmed šestih razredov je naš razred, torej lanski 5. a, zbral največ točk in tako zasedel prvo mesto. Za nagrado smo šli v sredo, 28. septembra na izlet v Ljubljano. Nagrade smo bili vsi zelo veseli.

Z avtobusom smo se odpeljali v Ljubljano. Ljubljanski grad smo si lahko ogledali samo od zunaj. Ogledali smo si tudi spomenik kmečkim uporom. Čas za počitek je hitro minil in krenili smo proti naravoslovnemu muzeju. Muzej je bil pravo presenečenje. To, da tu v Ljubljani hranijo celo mumijo, je bilo za nas pravo presenečenje. Pri zgodovini smo spoznali, kako so praljudje lovili mamute in tu smo imeli priložnost, da smo si mamutovo okostje tudi ogledali. Videli smo še veliko zanimivega iz naše zgodovine.

Čas je kar prehitro minil in morali smo nazaj v Kočevje. Izlet je bil zelo poučen in zanimiv. Nagrada za prvo mesto na šoli je vredna truda.

Katja Zajc in Nika Cebin, 6. a OŠ Kočevje

Športni dan

V petek, 30. septembra, smo imeli športni dan. Zbrali smo se pred šolo. Tam smo dobili malico. Nato smo odšli v Dolgo vas. Pot je bila kar dolga in naporna. V Dolgi vasi smo se odpočili in pomalicali. Potem nam je tovariš pokazal pot, kjer bomo tekli kros. Tekli smo po travi, nato smo zavili v gozd. V gozdu je bilo hladneje. Tekli smo po skalah, vejevju in listju. Pot so nam kazali nekateri učenci, ki niso telovadili. Na cilju nas je čakal tovariš in nam povedal rezultate.

Deklice smo tekle po drugi progi kot fantje. Ko je bil kros končan, so podelili diplome. Nobeno dekle iz našega razreda ni dobilo diplome, izmed fantov pa jo je dobil Tomaž Horvat. Potem smo se malo odpočili. Nekateri so igrali boj in razne igrice, drugi smo jih bodrili.

Ko sem prišla domov, sem bila zelo utrujena. Tako sem preživela prvi športni dan v letošnjem šolskem letu.

Andreja Zupanc, 6. b OŠ Kočevje

ŠPORT IN ŠAH

Kočevje : Rab

Športniki pobratenih občin so se letos v okviru občinskega praznika srečali v Kočevju. Čeprav osnovni namen srečanja niso tekmovalni rezultati, temveč druženje, spoznavanje in zbliževanje občanov pobratenih občin, so bila športna srečanja lepa in zanimiva. Letošnje srečanje je bilo tretje po vrsti in glede na dogovor, da se omogoči sodelovanje, čim večjemu številu občanov – športnikov, je bilo na sporedu tekmovanje v povsem drugih športnih panogah kot običajno (izjema so balinarji, ki so že sodelovali). V goste so prišli igralci malega nogometa, tenisa, šaha in balinarji. Žal niso uspeli priti tudi ribiči, kar bi bilo posebej zanimivo. Dvoboj dveh ekip s povsem različnimi ribolovnimi izkušnjami in znanji bi bil lahko zelo zabaven.

Rezultati dvobojev:
– mali nogomet
Kočevje : Rab 9 : 2
– tenis
Kočevje : Rab 4 : 1
– balinanje
Kočevje : Rab 1 : 2
– šah
Kočevje : Rab 5 : 0

Naslednje leto, ob prazniku občine Rab, so naši športniki (iste športne panoge) povabljeni na povratno srečanje.

Cveto Cveto

Tek kočevskega zbora

Tradicionalna športna prireditev, tek po ulicah Kočevja, ki jo organizira Atletski klub (AK) Kočevje v počastitev občinskega praznika, je tudi letos lepo uspela. Teka se je udeležilo 279 tekačev. Največ je bilo mlajših pionirjev in pionirk, najmanj udeleženk pa je bilo v kategoriji mladink in članic.
Rezultati:

– mlajši pionirji letnik 1978 in mlajši
1. KUŽNIK SERGEJ 3:10
2. MARČETA BORIS 3:13
3. NOVAK DANIEL 3:16

– mlajše pionirke letnik 1978 in mlajše
1. LINDIČ TANJA 3:24
2. DEBELJAK NINA 3:28
3. LESAR JANA 3:32

– mlajši pionirji letnik 1977
1. STRUNA ROMAN 2:54,70
2. ŽURAN JANI 2:56,40
3. VOGRINC PETER 2:58,00

– mlajše pionirke letnik 1977
1. KONEČMIK JANA 3:13,00
2. RAKOVEC MOJCA 3:13,80
3. LEVSTIK NINA 3:16,10

– mlajši pionirji letnik 1976
1. RAK MARJAN 2:53,40
2. KRIZMANIČ MIRAN 2:54,50
3. HORVAT TOMAŽ 2:54,90

– mlajše pionirke letnik 1976
1. ZUPANČIČ VESNA 3:14,20
2. MLAKAR NATAŠA 3:15,40
3. ŠEKREZI NATAŠA 3:20,70

– starejši pionirji letnik 1974/75
1. KRIŽ ANDREJ 3:28,20
2. ŠERCER SAMO 3:31,80
3. ŠALEHAR DENIS 3:33,90

– starejše pionirke letnik 1974/75 (štafeta)
1. OŠ Zb. odp. 8. c. r.
JANEŽ, BAJO, LETNAR, ŠKOFIC – 2:56,10
2. OŠ Zb. odp. 7. h. r.
GORNIK, DEJAK, DRAGIČEVIČ, DOBOVŠEK – 3:02,40
3. OŠ. Zb. odp. 7. c. r.
KLEPAC, TOMŠIČ, SIMONIČ, MALNAR – 3:03,70

– mladinke – članice (štafeta)
1. DJD – RUS, NOSE, PIRC, NEMET – 3:18,80

– mladinci – člani (do 30 let)
1. GRADIŠAR BORIS, SŠTUD 5:06,90
2. GOLEŽ ZORAN, SŠTUD 5:13,70
3. LOZIČ FADIL, SŠTUD 5:16,40

– atleti (člani atletskih organizacij)
1. HUS ROK, Šentjur Celje
2. PAPEŽ FELIKS, AK Kočevje

Prvim trem v vsaki tekmovalni kategoriji je organizator podelil kolajne ter izročil praktična darila, ki so jih za to priložnost poklonile delovne organizacije naše občine (Melamin, Trikon, Inkop, NAMA, Ljubljanska banka, Tekstilana, tiskarna Kočevski tisk, Petrol, Oprema in Turistično društvo Kočevje). Tekmovanje je bilo dobro organizirano in je potekalo hitro, brez zastojev in kar je za organizatorje najpomembnejše, varno in brez nezgod. K uspešni organizaciji so poleg sodniškega zbora AK Kočevje veliko prispevali predstavniki postaje MILICE iz Kočevja, člani ZŽAM iz Kočevja. Cestno podjetje Novo mesto ter posamezni občani.

Cveto Arko

Vabilo na prvi družinski šahovski turnir

Vse šahovske družine v občini Kočevje vljudno vabimo na prvi družinski ekipni šahovski turnir, ki bo v drugi polovici decembra v hotelu Pugled.

V vsaki prijavljeni ekipi smejo oziroma morajo igrati mož in žena ter njun otrok (sin ali hči). Ostali sorodniki smejo sodelovati le kot gledalci. Pisne prijave sprejema Ive Stanič (Osnovna šola Kočevje) najpozneje do 1. decembra 1988. Z razpisom smo pohiteli predvsem zato, da bodo lahko možje svoje žene pravočasno šahovsko usposobili. Z njihovimi otroki verjetno ne bo težav.

S turnirjem želimo doseči večjo šahovsko angažiranost in popularizacijo šaha znotraj družinskih krogov.

Popularni šahovski dvoboj med politiki in direktorji smo prestavili na 31. marec. Menimo, da se bodo politične laži in gospodarske špekulacije veliko bolj sproščeno udarile na predvečer prvega aprila.

Ive Stanič

Zbor delovne skupnosti RAČUNOVODSKI BIRO KOČEVJE, razpisuje prosto delovno mesto

Individualnega poslovodnega organa OZD

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
– višja ali srednja šola ekonomske ali druge ustrezne smeri
– 4 oziroma 6 let delovnih izkušenj na vodilnih delih in nalogah v računovodstvu
– da ima poleg strokovnih tudi organizacijske sposobnosti in moralno politične vrline.

Delo se združuje za štiri leta.
Stanovanja ni.

Kandidati naj pismene vloge z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom pošljejo v roku 8 dni na naslov.

RAČUNOVODSKI BIRO KOČEVJE, Ljubljanska c. 8 z oznako »za razpisno komisijo«.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izbiri.
Razpisna komisija ne bo obravnavala vlog, ki jim ne bodo priložena dokazila, ki jih zahteva razpis.

Dr. Božidar Tomić

In memoriam

Ko bodo v grob me d'jali,
sto let bom tiho spal,
da več ne bodo znali,
kje križec moj je stal
Simon Jenko

22. junija 1988 smo v lepem in toplem dopoldnevu na ljubljanskih Žalah položili v grob dolgoletnega kočevskega zdravnika dr. Božidarja Tomića.

Pretreseni smo izvedeli, da je 18. junija letos v popoldanskih urah za vedno prenehalo biti srce našemu dolgoletnemu zdravniku in prijatelju, ki je v svojem plemenitem poslanstvu tako rekoč izgorel med nami na Kočevskem.

Dr. Božidar Tomić se je rodil 28. 9. 1930 v Doljevcu pri Nišu, v Srbiji, v stari patriarhalni srbski družini. Predniki so se pred stoletji tja preselili s Kosova. Po osnovni šoli v domačem kraju je odšel v gimnazijo v Niš. Po maturi se je vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani, kjer je 6. 11. 1965 promoviral in se takoj zaposlil kot pripravnik in nato kot zdravnik v Zdravstvenem domu v Kočevju, kjer je zdravnikoval vse do prerane smrti.

Posvetil se je v precejšnji meri otrokom, mladini, ženam – za kar si je pridobil dodatno znanje v dvosemestralnem študiju s tega področja.

Največ let je vodil dispanzer za medicino dela, športa in prometa – tudi za to se je dodatno izobrazil na podiplomskem študiju. Dr. Tomić je veliko, preveč, delal v splošni ambulantni službi, dežural nešteto noči, praznikov in nedelj. K temu je bil skoraj prisiljen zaradi gmotnih razmer – relativno velike družine in zaradi stalnega pomanjkanja zdravnikov. Nikoli ni znal reči: ne bom, ne morem. Ta predanost je imela prav gotovo velik delež pri prerani smrti.

Leta 1981 je bil izvoljen za vodjo TOZD ZD KOČEVJE in ko je uvidel, da je samoupravljanje v praksi – žal – preveč neživljenjsko, se je umaknil s tega položaja.

Dr. Tomić je deloval še na socialno-psihiatrijskem področju, vrsto let je vodil KZA. Vsa leta je bil predavatelj in examinator prve pomoči pri občinskem odboru Rdečega križa in pri AMD Kočevje. V zdravstvenem domu je bil član zdravniških komisij, zdravniškega senata, član samoupravnih organov, predsednik zbora delavcev.

Delal je tudi v Krajevni skupnosti mesta Kočevje in prejel več priznanj mesta Kočevje, RK in AMD. Kot rezervni kapetan je opravljal razne naloge sanitete TO.

Zdravnik ne more biti dober, cenjen in spoštovan, če ni dober človek. Dr. Tomić je bil srčno dober, kultiviran in razgledan – imel je posluh za človeka v stiski. Njegov odnos do sodelavcev je bil prav tak, zato je bil na Kočevskem in v Zdravstvenem domu priljubljen in tak bo ostal tudi v spominu.

Bil je ljubitelj in poznavalec glasbe, zgodovine in še posebej zgodovine srbskega naroda, razgledan v politiki in še na drugih področjih. Na svoj narod je bil ponosen, cenil in spoštoval pa je tudi druge.

Ko si je v Kočevju ustvaril družino, je spoznal in vzljubil tudi svojo drugo ožjo domovino in Kočevsko, ki ga bo ohranila v lepem spominu.

Dr. France Rupnik

NOVO V NAMI KOČEVJE

PROGRAM »MASIVA« RADIN

Ravnogorska drvna industrija – Ravna gora
Cenjene kupce vabi veleblagovnica Nama v Kočevju na oddelek s pohištvom, kjer si boste lahko ogledali in izbirali kvalitetno stilno pohištvo iz masivnega lesa.

Veleblagovnica Nama v Kočevju

sporoča, da bo 24. oktobra odprla

DISKONT TRGOVINO,
kjer boste lahko nekatere vrste pijač, konditorskih izdelkov, testenin pa tudi čistil ter še veliko drugega kupovali ceneje.

Restavracija Nama Kočevje

vas vsak petek po 12. uri vabi

na družinsko kosilo, kjer je **cena za 3 osebe 50.000 din. Četrta oseba pa ima kosilo brezplačno.**

Bogata izbira slaščic in velika ponudba brezalkoholnih pijač.

KONUS

KONUS, kemijska in usnjarska predelovalna industrija
63210 Slovenske Konjice
Titov trg 17
Telefon: 063 751-212, 751-812
Telegram: KONUS Slovenske Konjice
Telex: 033526 yu konus
Telefax: 063751331

TRŽNO PROIZVODNA PROGRAMSKA STRUKTURA JE SLEDEČA:

Program proizvodov za čevljarsko in galanterijsko industrijo
– vse vrste naravnega usnja
– umetno usnje na netkani osnovi – SILON
– celulozne plošče FLEXII
– regenerirano usnje KONIT
– opetniki

Program za ekologijo
– KOFIL netkani filter mediji za industrijsko in splošno filtracijo
– KOTERM filter plošče za mokro filtracijo

Program KOTERM iz umetnih mas
– polproizvodi
– proizvodi za specialne tehnične namene

Program transportnih in pogonskih elementov
– extremultus pogonski jermeni in transportni trakovi
– tehnična galanterija

Program za široko potrošnjo
– usnjena konfekcija
– TIPI TOP krpe za čiščenje
– zaščitne maske KOFIL FRM in filtri KOFIL za kuhinjske nape

Vse blagovne znamke proizvodov so zaščitene. ®

GREMO V KINO

Predvideni filmski spored od 15. oktobra do 15. novembra 1988

Pridržujemo si pravico do sprememb!

RAZKOŠJE V TRAVI, ameriška romansa, režija ELIA KAZAN, v glavni vlogi Natalie Wood, Warren Beatty. Izredno uspela ljubezenska zgodba in eno najlepših del filmske klasike.
MOJSTER IN KREMŠNITA, komedija.
MOJ ATA SOCIALISTIČNI KULAK, domača komedija, Pula 88
VRNITEV NAVAHO GROMA, italijanski avanturistični
BOŽJI OKLEP, akcijski film, Jackie Chan v glavni vlogi.
LJUBEZEN NA ROLKAH, ameriški glasbeni.
PRIMER HARMS, Pula 88.
2019–20 LET PO PADCU NEW YORKA, ameriški znanstveno fantastični.
SILA MOČI, ameriška kriminalka, Michael Dudikoff v glavni vlogi.
LJUBEZEN POD POSTELJO, italijanski erotski.
PONORELI VLAK, ameriška drama, režija Andrej Konchalovsky, glavna vloga: John Voight.
VOHUNI KOT MIDVA, ameriška pustolovska komedija.
SMRTONOSNA ODPRAVA, ameriški akcijski.
PETEK 13. VI. del, ameriška grozljivka.
SUPERPOLICAJA IZ MIAMIJA, ameriško italijanska komedija.
BUD SPENCER IN TERENCE HILL v novih pustolovščinah
OD TARČE DO SMRTI, ameriški avanturistični, Roger Moore v vlogi J. Bonda – agenta 007.

V času od 25. 10. do 29. 10. bo potekal nočni kino ob 22. uri. Predvajamo film **SLAST,** ameriški erotski (»trda« erotika), v glavni vlogi Kelly Nichols, znana iz filma STRASTI.

Uvajamo filmski abonma na balkonu. Cena vstopnic je nižja od rednih predstav. Trenutno zagotavljamo tri programe:
– **otroško mladinski program,** ki poteka ob sobotah ob 16. uri. Gre za predstavitev kinotečnega programa (Mala princeza, Heidi, Mala Willi Winkie, Napredek strica Willija, Skrivnost zapuščenega vrta, Miki in Pluton, Bratje Marx, risanka Dobrosrčni medvedki, Mati poslušaj mojo pesem, Svet, ki izginja)
– **program filmskega gledališča,** v katerem predstavljamo najnovejše filme
FEST 88, Pula 88 (Soba s pogledom, Primer Harms, Kesanje, Glembajevi, Čarovnice iz Eastwicka, Ime rože, Jezdeci megle, Rada se te spominjam). Program bo potekal predvidoma ob sobotah.
– **program »EN REŽISER, EN IGRALEC«,** kjer bomo tudi v bodoče predstavljali znane režiserje, igralce, scenariste... Tokrat smo izbrali tandem Martin Scorses in Robert De Niro, kar ni slučaj saj sta dobro poznana in sta si zelo blizu. Slednji je interpret mnogih Scorsesovih filmov (Kralj komedije, New York, New York, Taksist, Pobesneli bik). Omenjeni režiser, ki je trenutno »na tapeti« zaradi filma Poslednje Kristusove skušnjave je med režiserji znan kot velik entuziast, ki igralcem omogoča, da veliko improvizirajo in obeležijo film s svojim lastnim stilom. Filmsko ustvarjanje mu je tako rekoč v krvi. Omenjenih filmov, v katerih skupaj sodelujeta ni moč videti razen na videu. V rednem programu bomo predstavili vsakega posebej s filmi, ki so bodisi novejši ali kinotečni. Tako bomo lahko videli naslednje filme: Alice ne stanuje več tu, Boter II, Poslednji valček, Biti zaljubljen, Idiotska noč, Angelovo srce, Barva denarja...
Vabljeni!

KC – Kino Kočevje

VCK – Videocenter Kočevje – Toni Špiletič iz Šeškove ulice v Kočevju je lastnik edinega videocentra v Kočevju. Za izposojanje ima že okoli 750 kaset, med katerimi je največ filmov, primernih za najmlajše pa tudi nastarejše. Redno naroča filme tudi z londonske lestvice najbolj gledanih filmov. Na razpolago ima še posnetke koncertov, oper, aerobike, šole tenisa itd. Na željo občanov ali delovnih in drugih organizacij pa tudi snema dogodke, ki bi jih ti radi ohranili za bodočnost (svečanosti, poroke, kulturne in športne prireditve itd.).

Na fotografiji je Toni Špiletič z ženo Tatjano, ki mu tudi pomaga pri delu. (Foto: Primc)

Sodeč po velikem številu prispelih nepravilnih rešitev tokratne križanke, vam je reševanje delalo težave.
Zato objavljamo pravilno rešitev po vodoravnih vrstah (besede, ki ste jih napačno vpisovali so poudarjene).

PRAVILNA REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE ŠT. 7:

MAE WEST, ANTIMON, HOTEL, **KT,** PE, ERAR, SAMURAJ, NAL, OREGON, DVIG, METLIKA, ENKA, **ENES,** RIAD, DETE, LL, CK, APOLON, TERAN, SKA, IG, AKIRA, **ALPAKA,** SAMARA, **AON,** TRI, ET, RETA, NIKITA, RO, ARAD, LAMELA, MELI, ARABIJA, OPEL, NEPAL, RACA, NANA.

Spomeniki NOB na Kočevskem

Odkritje spomenika na Rabu

Opomba: Tokratna predstavitev spominskega obeležja se nanaša na odkritje spomenika na Kamporju na otoku Rabu, kjer je bilo zloglasno taborišče za slovenske, hrvaške in židovske internirance.

Pobratenje občine Kočevje z občino Rab in pobratenje krajevne skupnosti Draga z Mjesno zajednico Kampor na otoku Rab je vezano na mnoga dogajanja med zadnjo vojno.

Znano je, da se je italijanski okupator strahotno znašal nad civilnim prebivalstvom. Ker ni uspel z vojaško silo uničiti partizanske enote, se je maščeval nad nemočnim prebivalstvom Dragarske, Čabranske, Kolpske in Osilniške doline. V teh krajih je 19. aprila 1942 vzplamtela splošna in množična oborožena vstaja proti okupatorju. Vsi mlajši moški so stopili v partizane, žene, starejši moški ter otroci pa so postali aktivisti Osvobodilne fronte ali kako drugače sodelovali v vseljudskem odporu proti okupatorju. Ljudstvo obeh bregov Kolpe in Čabranke se je združilo v enotno fronto proti osvajalcu. V teh krajih ni bilo nikoli pojavov, ki bi spominjali na nacionalni šovinizem. To je dežela, o kateri upravičeno trdimo: dva bregova, eno srce!

V te kraje je vdrla zlovešča fašistična svojat. V veliki ofenzivi poleti 1942 so italijanski vojaki množično odganjali ljudi v internacijo. Posebnost njihovega zločinskega početja je v tem, da so v taborišča pošiljali cele družine s starčki, ženami in otroki.

Strahotne razmere v taborišču so opisane v knjigi Pričevanje rabskih internirancev in v povzetkih v Kočevskih novicah, zato jih v tem prispevku ne bi ponavljali.

Umrle internirance so pokopavali na skupna grobišča, kjer je urejen spominski park za 4461 umrlih taboriščnikov. Na tem pokopališču je postavljen veličasten spomenik, ki ga je zasnoval arhitekt Edo Ravnikar. Spomenik je septembra 1953 odkril narodni heroj Miha Marinko, tedanji predsednik vlade SR Slovenije.

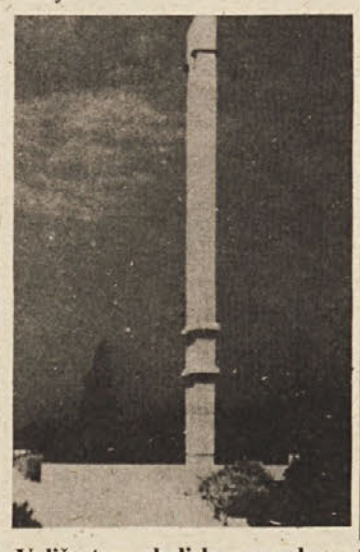

Veličasten obelisk na pokopališču rabskih žrtev v Kamporju.

V soboto, 24. septembra 1988, je bila na zemljišču nekdanjega koncentracijskega taborišča v Kamporju na Rabu slovesnost ob odkritju spomenika, ki je posvečen trpljenju in življenju taboriščnikov. Na njem je vklesano naslednje besedilo: »NA TEM POLJU JE BILO V LETIH 1942–1943 UNIČEVALNO TABORIŠČE SLOVENSKIH IN HRVAŠKIH ŽENSK, OTROK IN STARČKOV.« Odkril ga je predsednik taboriščnega odbora za internirance na Rabu Herman Janež, ki je sam kot osemletni deček preživljal tragedijo rabskih taboriščnikov. Ob tej priložnosti je bila izdana tudi njegova brošura, v kateri opisuje strahotne razmere v taborišču. Te se lahko istovetijo le še z usodo žrtev, ki nastopajo v Dantejevem Peklu: »Tisti, ki vstopate, opustite vsa upanja!«

S tega prizorišča se je 3.000 udeležencev slovesnosti napotilo v spominski park v Kamporju oz. na pokopališče, kjer je bila komemoracija za 4461 pokopanih žrtev. Tu je navzočim spregovorila Tina Tomlje, članica predsedstva CK ZK Slovenije, ki je tudi kot otrok preživljala rabsko tragedijo.

Njen govor, ki je izredno čustveno deloval na navzoče, lahko sklenemo z naslednjim opozorilom človeštvu: »Naj se rabska tragedija nikoli več ne ponovi, toda naj se tudi ne pozabi!«

Nace Karničnik

Nagradna križanka št. 8

						SESTAVIL A. A.	KRAJ NA CRESU	VOZNIK ČOLNA	GRŠKA ČRKA	VILKO LUNCER	ŽENSKA REVIJA	SPREM. EROSA
						IGRALEC BERT / ŽELEZ. MESTO						
										NOBELIJ / GLAS. ZNAK		
KOČEVSKE NOVICE	MESTO V SIBIRJU	PREBIV. LUKOVICE	GLASILO OK SZDL	STRNINA / NARADOSLOVEC					KING COLE / LITERAT			
PIJAČA STARIH SLOVANOV			HERCEGOVEC / SITO				OTOK V FILIPINIH				ŽENSKO IME	BAJKA
JADRAN. OTOK							ENAK. GIBANJE / RAZCAPANO					
KOČEVSKA NOVINAR. MOJCA								KRAJ NA DUGEM OTOKU / KATRAN				
TANKA TKANINA						OČE				ARABSKI ŽREBEC / PRITOK TIBERE		
KOČEVJE	GEOM. TELO / SRAMOTA					REKA V ČRNI GORI					----- / BOBRI	ŽENSKO IME
SANDI ČOLNIK			SAMOGLASNIKA / NOGOM. KLUB			TOR / ZVOK						
POLOŽAJ, STOPNJA					TURČIJA / LOGARITEM			PISATELJ O'FLAHERTY				
ČETRTI RIMSKI KRALJ				GAJ / SAMOSPEV (GLIG.)				MESTO V NDR / SOVJET. AGENC.				
MILANO			SORODNIK PO OČET. STRANI / DOLENJ. REKA						NEON / ELEKTR. PRIBOR			NASLOV
NAGR. KRIŽANKA ŠT. 8	POSLEDICA PREOBREM.	KRANJ / ZAČETNIK KRŠČAN.			OBLAST	ALPINISTI V STENI / BELEŽNICA						
TAJNOST										JURIJ DALMATIN / ENOTA ZA TLAK		
PRIPRAVA ZA TRKANJE							INDIJSKO GLASBILO / OSEBNI ZAIMEK					
TUJE ŽENSKO IME				ETIOP. PL. IME / AMERICIJ				IGRALEC ANGELOVSKI				
IME ČRKE			PRESTOL JEMENA					BOG VOJNE				
SPLIT			SNOV, GMOTA					KRAJ NA KOROŠ.				

Prejeli smo 51 rešitev nagradne križanke št. 7.
Izmed 19 pravilno rešenih smo izžrebali:
1. nagrada: JOŽE LEVSTEK, Trg zbora odposlancev 70, Kočevje
2. nagrada: IVANKA ŠOBAR, Tesarska 5/B, Kočevje
3. nagrada: PEPCA LUKAVEČKI, Prešernova 14,

Rešitve nagradne križanke št. 8 pošljite do 4. novembra v zaprti kuverti s pripisom – nagradna križanka – na naslov:
Uredništvo Kočevskih novic, Ljubljanska 7, 61330 Kočevje.
Za pravilno rešeno nagradno križanko št. 8 bomo izžrebanim podelili tri denarne nagrade:
1. nagrada: 10.000,- din
2. nagrada: 7.000,- din
3. nagrada: 5.000,- din
Rezultate žrebanja bomo objavili v naslednji številki. Izžrebanim reševalcem bomo nagrade poslali po pošti.

kočevske novice

Glasilo »Kočevske novice« izdaja Občinska konferenca SZDL Kočevje. Oblikuje in ureja uredništvo: Ljubljanska 7, 61330 Kočevje – telefon: (061) 851-061. Glavna in odgovorna urednica Mojca Leskovšek-Svete. Lektor Mirjana Furlan. Gradiva za Delegatsko prilogo ne lektoriramo. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Glasilo izhaja v nakladi 6.100 izvodov. Vsa gospodinjstva v občini ga prejemajo brezplačno. Letno izide 10 številk. Grafična priprava in tisk Tiskarna Novo mesto. Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka po sklepu komiteja SRS za informiranje št. 421-1/72.

Izid naslednje št. 15. novembra 1988